

ZÁPADO ČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Týkání na pracovišti jako společenský problém

Workplace bullying as a social problem

Kateřina Kalířková

Cheb 2014

estné prohlá-ení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

šTýkání na pracovišti jako společenský problém

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Cheb dne 28. 3. 2014

podpis autora

Pod kování

Ráda bych pod kovala svému vedoucímu práce Ing. Miroslavu Pavlákovi, Ph. D. za čas, který mi v noval, za rady a názory, které mi poskytnul a za p ístup, který ke zpracování práce m l.

Dále bych ráda pod kovala metodik m prevence jednotlivých -kol, kte í mi poskytli nezbytné informace k vyhotovení bakalá ské práce.

Obsah

Úvod	8
1 Co je –íkana.....	10
1. 1 Týmkanování jako nemocné chování	10
1. 2 Týmkanování jako závislost.....	10
1. 3 Týmkanování jako porucha vztahů ve skupině	11
1. 4 Mobbing versus –íkana	11
2 Vývojové fáze –íkany	11
2. 1 Stádium zrodu ostrakismu - 1. fáze	11
2. 2 Fyzická agrese a potírání manipulace - 2. fáze.....	12
2. 3 Klíčový moment - vytvoření jádra - 3. fáze	12
2. 4 Vytvoření pravidel a normy agresorů - 4. fáze.....	12
2. 5 Totalita neboli dokonalá –íkana - 5. fáze	13
3 Příčiny vzniku –íkany	13
3. 1 Špatná vůle do ohně	13
3. 2 Další důvody –íkany	14
4 Prevence proti –íkan	14
4. 1 Zohlednění potřeb a zájmů outsiderů	15
4. 2 Podpora autority učitele	15
4. 3 Posílení demokracie ve třídě	15
4. 4 Ideová výchova.....	16
4. 5 Dozor pedagoga	16
4. 6 Špehařství o agresory	16
4. 7 Principy eliminující –íkanu z jiného pohledu.....	17
5 Řešení –íkany na školách	18
5. 1 Diagnostika.....	18
5. 2 Další postup.....	18
5. 3 Úlohy školy	19
5. 3. 1 Úloha školy v řešení –íkany s rodiči obětí a agresor	19
5. 3. 2 Úloha školy spolupracující ve spolupráci s různými organizacemi	19
5. 4 Úloha rodičů	20
6 Aktéři –íkany	20
6. 1 Aktéři –íkany flák vs. flák	20

6. 1. 1 Agreso i.....	20
6. 1. 2 Ob ti	21
6. 2 Akté i –ikany flák vs. u itel	21
6. 2. 1 Agreso i.....	21
6. 2. 2 Ob ti	22
6. 3. Akté i –ikany u itel vs. flák	22
6. 3. 1 Agreso i.....	22
6. 3. 2 Ob ti	22
7 D sledky –ikany	23
7. 1 Následky u ob tí.....	23
7. 1. 1 Následky u ob tí po áte ního stupn –ikanování, ob je flák.....	23
7. 1. 2 Následky u ob tí pokro ílých stup –ikanování, ob je flák.....	23
7. 1. 3 Následky u u itel , kte í se stali ob mí	23
7. 2 Následky pro agresory	24
7. 2. 1 Následky pro d ti agresory	24
7. 2. 2 Následky pro u itele agresory	24
8 Charakteristika 6. základní –koly v Chebu	25
8. 1 Minimální preventivní program	25
8. 1. 1 Cíle programu, postup k jejich napln ní a následná kontrola dosafení cíl ..25	
8. 1. 2 Spolupráce s Psychologicko-pedagogickou poradnou Cheb	27
8. 1. 3 Úloha pedagoga.....	27
8. 2 Zku–enost se –ikanou na 6. základní –kole.....	28
8. 2. 1 Druhy –ikany	28
8. 2. 2 Jak se postupuje p í e–ení –ikany	28
8. 2. 3 Trestry pro agresory	28
8. 2. 4 Evidence –ikany.....	29
9 Analýza škonkurenceõ.....	29
9. 1 Popis 3. základní –koly Cheb	29
9. 1. 1 Minimální preventivní program	29
9. 1. 1. 1 Prevence –ikany dle minimálního preventivního programu	30
9. 1. 1. 2 Primární prevence dle minimálního preventivního programu.....	30
9. 1. 2 ^{TY} kana na 3. základní –kole Cheb, její prevence a e–ení v praxi.....	31
9. 2 Popis 5. základní –koly v Chebu.....	33

9. 2. 1 Minimální preventivní program	33
9. 2. 2. Informace vyplývající z výrobní zprávy 5. Z TM Cheb.....	35
9. 2. 2. 1 Výchovná komise.....	35
9. 2. 2. 2 Další zajímavosti.....	35
9. 2. 3 Posouzení 5. Z TM veřejnost.....	36
10 Vyhodnocení analýzy	36
10. 1 Výsledek analýzy.....	36
10. 2 Výhody vhodného modelu	36
10. 2. 1 Společenská odpovědnost –kolského za řízení.....	37
10. 2. 2 Ekonomické dopady	38
10. 3 Nástroje pro zvýšení povědomí o činnosti organizace	40
10. 4. Návrh pro méně úspěšnou –kolu.....	44
Závěr.....	47
Seznam tabulek	49
Seznam použité literatury	50
Seznam příloh	52

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o fenoménu zla, druhu násilí, které se objevuje v dnešním světě velice často. Lidé si ho obvykle spojí se školním prostředím, kde se s ním mnoho z nich poprvé setkalo, v nich kterých případech si ať už doma či v práci uvdomovat, ta se však týká také například pracovního, vojenského či rodinného prostředí.

Toto společensky významné téma se objevuje v médiích více a méně často, ale vlivy nad námi visí jako mrak. Nelze nikdy říci, že my se nemůžeme stát obětí agresora, ať už jako dítě ve škole, zaměstnanec v pracovním poměru či žena v domácnosti.

O aktuálnosti a důležitosti tohoto tématu svědčí i rostoucí agresivita vláček na základních i středních školách nejen v násobně rovném, ale také v násobně užitím, kde se jífl situace změnila a děti neublíflují svým vrstevníkům, ale vybírají si své šnádízeně jako oběti, i když by k pedagogům mohli vzhlíftet jako k šdruhým rodičům, tedy k osobám, které mají poslouchat a chovat se k nim s úctou a respektem.

Navíc se tyto osoby nemohou ani úinně bránit, v České republice nemají statut veřejného initele, což v praxi znamená, že za jejich školení nehrozí vláček těm vládně tresty. Sami užitelé samozřejmě nemohou na svou obranu pouflit vládní druh násilí. Jedinou zbraní jsou poznámky, domluvy a v krajních případech horší známky z chování na vysvědní, což pro ně které děti v dnešní době nejsou těm vládní štrašáci. Pouze v mimo vládných situacích (v krajních případech) můžeme kola podat návrh k zahájení řízení na umístění dítěte do diagnostického ústavu či vyrozumět policejní orgán a orgán sociálně-právní ochrany dětí a mládeže, těchto prostředků však koly často nevyuflívají.

Na školení ve školách myslí i zákon, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává tzv. Metodický pokyn a Koncepti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Tyto špíruky jsou více méně zaměny pouze na školení mezi dětmi, nijak nereagují na nové štrendy v školení (školení užitel ze strany dětí).

Dívodem, pro bylo k vypracování tohoto tématu, vybráno pracoviště užitel, je jednoznačné a zdá se být jasné jífl z předchozích odstavců, a sice za átky školení jsou právě zde na tomto místě, kde si snaflíme vytvořit své první skutečné přátelské vztahy, což n kdý je méně možné, právě když se školení objeví. Pokud jsme jífl v tomto vku zklamání, zhrzení či znechucení, můflou na nás tyto negativní pocity nechat stopy do

budoucná a projevit se v rodinném i pracovním prostředí. Je tedy nutné začít právě ve škole.

Z hlediska teorie je práce zaměřena na obecný popis daného tématu. Bude popsáno, co je považováno za šikanu, jaké jsou fáze šikany, jaké jsou její příznaky a jak je eliminovat, jak šikanu případně řešit, jací jsou aktéři tohoto sociálně patologického jevu a jaké jsou jeho důsledky. Na které z těchto kapitol budou rozdělěny dle jednotlivých forem šikany na pracovišti uitelů, objevuje se jich zde hned několik. My se zaměříme na šikanu mezi dětmi, šikanu uitelů ze strany dětí a šikanu dětí ze strany uitelů.

Pohled na toto téma v praxi se vnuje popisu 6. základních škol v Chebu a analýze konkurenčních zařízení 3. ZTM a 5. ZTM v Chebu. Bude vyhodnoceno, která škola je efektivnější, jaká je její společenská odpovědnost a s ní související ekonomické dopady.

Cíl práce je několik, jedním z nich je seznámení dětí s daným problémem tak, aby byli schopni ho rozpoznat, dále, aby pochopili, že se toto násilím může týkat všech kolektivů a že prochází určitým vývojem. Důležitým cílem, možná nejvýznamnějším, je analýza a její vyhodnocení v etn poskytnutí několika doporučení pro švit školu a případných cest k nápravě pro méně úspěšné.

1 Co je –ikana

Slovo –ikana do českého jazyka přišlo z francouzského *schicaneō*, doslovně přeložení znamená spor, hádka, tahanice, na které příklady jsou například týrání, suflování, pronásledování apod. (Čižan, 1995)

Existují již definice určené přímo pro –ikolní prostředí, například *„Tykanování říkáme tomu, když jedno dítě nebo skupina dětí říká jinému dítěti ošklivé a nepřívětivé věci, bije je, kopá, vyhrožuje mu, zamyká je v místnosti a podobně. Tyto incidenty se mohou často opakovat a pro –ikanované dítě je obtížné, aby se samo ubránilo. Jako –ikanování mohou být označeny také opakované posměšky nebo ošklivé poznámky o rodině. Jako –ikanování však obvykle neoznačíme obecnou rvačku nebo hádku nepřítomných fyzicky vybavených soupeřů“* (Čižan, 1995, s. 26)

Tímto se dostáváme k dalšímu rozpoznání, co vlastně je a co není –ikana. Na –ikanování se díváme ze tří praktických pohledů. (Kolář, 1997)

1.1 Tykanování jako nemocné chování

Jedná se o chování, které je popsáno výše v citátu, což znamená opakované a dlouhodobé –ikání, a to jak psychické, tak i fyzické. Je to nejčastější pojetí –ikany, se kterým se v praxi setkáme.

Mezi nejčastější druhy tohoto nemocného chování patří fyzická agrese, používání různých donucovacích prostředků a zbraní, slovní agrese, různé krádeže (například peněz, oblečení, atd.) a v neposlední řadě také příkazy, které bývají často nesmyslné a jejich důsledky pro oběti velice ponižující.

1.2 Tykanování jako závislost

Ač se to může zdát jako nesmysl, jde o závislost oboustrannou, tedy jak agresora na oběť, tak oběť na agresorovi.

Silný jedinec (agresor) má potěbu skrýt svůj strach, nebo slabou stránku své osobnosti, a jako jediný možný způsob sobě vidí vyvolání strachu a ukázání své síly na jiných a tak odvrátit pozornost od sebe.

Naopak slabý jedinec (oběť, obětní beránek) již v krajních případech vyhozené –ikany, kdy neví kudy kam, upadá do pasivní role, které snahou do karet agresora, přestane se bránit

jakékoliv bolesti. Dokonce se ztotožní s násilníkem, vidí v něm přítel a idol, ke kterému vzhlíží.

1.3 Třkanování jako porucha vztahů ve skupině

Třkanu lze vnímat jako nemoc celé skupiny, dle které se v určitém prostředí v závislosti na jiných existujících vztazích. Ve správném prostředí by třkan neměla mít žádnou funkci a tedy ani existenci.

1.4 Mobbing versus třkana

Pokud hovoříme o třkaně, můžeme tento výraz zaměnit se slovem mobbing (z anglického podstatného jména the mob = holota nebo slovesa to mob = útočit). Jedná se o moderní označení třkan a vyjadřuje totéž, co třkana, tedy opakované, systematické nepřátelské, nevhodné a násilné chování.

Mobbing může probíhat mezi členy učitelského sboru, mezi učiteli a žáky, ale také mezi žáky navzájem. (Herzog, 2009)

V některých literárních pramenech se takto označuje pouze emoční týrání, nadávání, ponižování, atd., zde se v definicích neobjevuje fyzické násilí, spíše to psychické. Mobbing je rozdělen do pěti kategorií a prochází čtyřmi fázemi. (Bendl, 2003) Konkrétní členění a fáze již zmíněny nebudou, protože v tomto případě vychází autorka z literatury, kde se třkana ztotožňuje s mobbingem.

2 Vývojové fáze třkany

V této kapitole jsou popsána jednotlivá stadia třkany, tedy proces, během kterého se ze zdravých kolektivů stanou kolektivy nemocné, jeho pochopení je klíčové pro samotnou léčbu, protože pro každou fázi jsou vhodné jiné zásahy a metody řešení.

Následující stupně vychází ze zákonitostí skupinové dynamiky, jsou zde definovány vztahy jednotlivců k normám, hodnotám a postojům třkanování.

2.1 Stádium zrodu ostrakismu - 1. fáze

Ostrakismus je jiná forma mírného násilí v rámci psychického rázu, kdy je člen skupiny méně oblíben, stojí stranou, ostatní nevyhledávají jeho společnost, v rámci nezáleží na jeho názoru, není pro ně důležitý.

K odstartování –ikany, tedy ke zrodu ostrakismu, nemusí být fládné specifické podmínky, nap . existence nevychovanosti, sklonu k agresí, atd., protofle slabosti jedinc vyplují na povrch b hem oby ejných her o p estávkách, p i vyu ovacích hodinách apod. Toto onemocn ní vztah se tak m fle týkat jakéhokoliv prost edí, fládné není z obliga.

2. 2 Fyzická agrese a p itvrzování manipulace - 2. fáze

Do tohoto stádia se p enese ne e-ený ostrakismus, d vod je n kolik. Zde budou uvedeny 3 nej ast j-í p í iny.

- Rezignovanost ostrakizovaných flák , resp. jejich automatické p sobení jako ventil pro agresory, kte í se zvy-ujícím se stresem í nechutí k povinnostem, se pot ebují odreagovat a ventilovat sv j hn v.
- Nevhodnost nebo spí-e nebarevnost programu na výletech nebo jiných spole ných akcích. V tomto p ípad hledají agresio i rozptýlení a zpest ení v obt flování ob tních beránk .
- Spokojenost agresor s týráním slab-ích, nutnost opakovat násilí na jiných k ukojení svých pot eb. Situace se stává hor-í, pokud v kolektivu existuje více takových jedinc .

Zda se bude –ikana vyvíjet do dal-ích fází, záleflí na kolektivu, jestli jeho lenové mají í nemají odpor k jakémukoliv násilí. Pokud ano, nemají agresio i velkou –anci usp t. Pokud ne, poroste teror dále a stane se sou ástí denního flivota.

2. 3 Klí ový moment - vytvo ení jádra - 3. fáze

Tzv. jádrem je my-lena skupinu agresor , která se vytvo í p i ne e-ené a tolerované –ikan .

Toto stádium nazýváme klí ové, protofle práv zde se rozhoduje o tom, zda se –ikana zastaví v po áte ní fázi nebo se bude vyvíjet dál.

2. 4 V t-ina p íjímá normy agresor - 4. fáze

Pokud neexistuje v kolektivu silná skupina flák , která se dokáfle vzep ít agresor m, tak ti se stanou nositelem nových norem a hodnot. Vytvá ejí šzákonyō, kterými se v-ichni musí ídit, i kdyfl s nimi zcela nesouhlasí.

V tomto vývojovém stupni se jífl-íkana vnímá jako vir, který když fláka postihne, změní jeho chování k obrazu jednání agresor .

2.5 Totalita neboli dokonalá -íkana - 5. fáze

Poslední vývojová fáze je také nazývána jako stádium vykoisování. V tomto případě je skupina rozdělena na 2 skupiny, první skupinou jsou otrokáři (agresori) a tou druhou jsou otroci.

Čím déle tato situace trvá, tím je násilí zlepšováno. Agresori se jífl před ní čím nezastaví a oběti jsou ochotny dlatv-e, co se jim předikáffe.

Tato poslední a nejkruťj-í fáze se v t-ínou ve -kolách jífl nevyskytuje, je předznačena především pro výchovné ústavy a vzení. (Bendl, 2003, Kolář, 1997)

3 Příiny vzniku -íkany

N které d vody -íkany jífl byly uvedeny v první kapitole, když autorka poukazovala na to, co je a co není tímto násilím. Nyní budou příiny analyzovány více do hloubky.

Pohled na příiny -íkany je několik, liší se více či méně podle názoru autora.

N která místa jsou přímo štvorená pro vznik -íkany, jsou to prostředí, kde jsou lidé nuceni být nebo kde cítí povinnost být.

Jedním z těchto míst je -kola, kde dochází k -íkaním v-ude, uitel m v t-ínou bývá skryta, díky d myslnosti agresor , a to i v případech, kdy se snaží mít fláky pod kontrolou a dohledem.

3.1 ŠP iléva iõ do ohn

Tato podkapitola je zaměřena na dvě skupiny dospělých, které by měly oběti -íkany bránit, ale n které jejich íny nebo výroky zapííní pravý opak. Samozřejmě, fle se v t-ínou jedná o nedopatření, která se ale v n kterých případech -patn napravují.

- Uitelé jsou první skupinou šp iléva õ, kde se např. nevhodně vyjadřují směrem k n kterým flák m, nevinně je shodí i zesměšňují, toto mohou agresori vnímat jako schválení k -íkaním nebo k pítakání, fle takové chování je normální.
- Rodiče, kteří se domnívají, fle agresivní chování jejich dtem zaručí spokojený flivot, kteří vnímají slunost jako slabost, se nejastěji stanou strážci -íkanování svých d tít, proto fle ty díky nim mají pocit, fle se mohou prosadit pouze násilím.

Připravené řešení -ikany s tímto rodičem není lehká domluva, protože v jednání svých dětí nevidí problém.

3.2 Další důvody -ikany

- Neosobní prostředí, ve kterém děti vyrůstají. Do této skupiny je zahrnut i nezáměr dětí poslouchat dospělce (rodiče, učitelé, atd.)
- Frustrace agresora, které se snaží zbavit prostřednictvím násilí, ale i oběti, která se jí cítí natolik slabá a k ní němu, že jí to přijde spravedlivé.
- Prohlubování sociálních rozdílů mezi lidmi, tzv. ekonomická -ikana
- Neuspokojené dětské potřeby - pocit bezpečí, lásky a sounáležitosti (Bendl, 2003)

Další možné příčiny vzniku -ikany autorka uvedla zvláště.

- Tlak k muflnosti - od muflů se čeká, že bude silný a nikoliv zřenitý
- Touha po moci - touha po ovládnutí jiných lidí k uspokojení vlastních potřeb
- Motiv krutosti
- Zvedavost a s tím související chytřejší objevovat nové věci, zažívat nové zážitky (Gilligan, 1995)

4 Prevence proti -ikan

V předchozích kapitolách autorka již popsala, jaké jsou hlavní příčiny -ikany i to, kdo je jejím ústředním. Podle jejího názoru je ale mnohem důležitější v dětském světě, jak efektivně tuto šňemocii kolektivů předcházet.

V téměř každém školním zařízení k -ikan dochází, a proto někdy ani žádná prevence nefunguje tak, jak by měla nebo tak, jak se předpokládalo. Toto tvrzení však nenavádí k tomu, že by bylo zbytečné initiální opatření proti této agresii.

Aby byla prevence proti -ikan účinná měla by mít tyto znaky - dlouhodobost, vědomost, vědomost (součástí každého dne), častost kontrol prostředí, okamžitost zásahů při zjištění nedostatku, participace všech osob, atd. (Herzog, 2009)

A co dále, aby -ikana společnost nepostihla? Zohlednit práva a zájmy outsiderů, podpořit autoritu učitele, podpořit demokracii ve třídě, ideově vychovávat, hlídat děti společně a pečovat o děti, které jsou agresory, tato doporučení jsou popsána v následujících podkapitolách.

4. 1 Zohlednění pání a zájm outsider

Je velmi důležité si uvědomit, že každý jedinec má své zájmy, potřeby a pání. Je samozřejmé, že co člověk, to originál. A právě v tomto případě, kdy některé fláci již ztrácejí koncentraci i celkový zájem o studium, začínají v hodinách vyrušovat, handrkovat i obtěžovat ostatní, k tomuto chování nabádají i ostatní spolufláky. Tím pádem je uitel ten, kdo musí oklikovat a napomínat, aby se dalo ve třídě alespoň dokončit vyučovací hodinu. Nyní ztrácí i svou energii a učení ho již spíše unavuje.

Právě v těchto případech je nutné, aby byl uitel ten, kdo účinně zasáhne a zjedná pořádek. K tomu je nutná jeho oblíbenost u žákým kolektivem. Tu si může získat tím, že bude důležitě pesnit, co po něm vyžadují oblíbení i silní fláci, což by samozřejmě k prevenci nevedlo. Pedagog však může podporovat i jedince slabé, tzv. outsidersy. Měli by je zapojovat do třídních aktivit, vyzdvihovat jejich silné stránky a chválit je, tímto jednáním se mohou lépe začlenit do celého kolektivu. Toto chování učitele preventivně ochraňuje ty fláky, kteří by mohli být v budoucnu terorizováni.

4. 2 Podpora autority u itele

Tento bod je jeden z nejdůležitějších. Klade důraz na to, co se ze společnosti pomalu, ale jistě, vytrácí. V dnešní době má téměř každý dospělý (potencionální rodič) problém s tím, na koho poslouchat, jak by potom mohl jeho potomek vidět autoritu u učitele, když cítí, že jeho rodiče sami nedokážou nad sebou snést nějakého vedoucího. Morálka lidí se uvolnila natolik, že bude třeba k této pojmu znovu obnovit.

Podpora autority učitele, popř. celé školy, je jednou z hlavních podmínek pro to, aby škola splnila své základní poslání a také, aby se dokázala se školou vyrovnat nebo v tom nejlepší případě jí předělat.

4. 3 Posílení demokracie ve třídě

š Princip demokracie stojí zdánlivě proti principu autority. Ovšem jen zdánlivě. Lidé a instituce, kteří byli demokraticky zvoleni a jsou stále demokraticky kontrolováni, mají nejlepší předpoklady jednat - v situacích, které to vyžadují - jako pevná, rozhodná autorita.š (Štáňan, 1995, s. 77)

Jak posílit demokracii ve třídě? Zde je odpověď v podobě šesti bodů.

- Dotazovat se na názory flák , snažit se jim porozumět a povídat si s nimi o daných situacích.
- Dávat flákům (chráncům) možnost volby - tento bod se týká především nižších ročníků na základní škole, je samozřejmé, že ve vyšších ročnících by to byla spíše utopie.
- Vytvořit ve třídách tzv. flákovské samosprávy, a to jak za jednotlivé třídy, tak například za všechny fláky. Ty musí být ale pod kontrolou, aby členové těchto útvarů nevyužívali svou moc například k vydírání.
- Podávat informace rodičům o šikaně, ubezpečit je (po pravdě), že šikanu vnímají jako vážný problém, a že se s ní nebojí bojovat.
- Zpřístupnit rodičům prostor školy i během vyučování.
- Vytvářet určitá uskupení rodičů, projednávat s nimi zásadní změny i problémy jejich dětí.

4. 4 Ideová výchova

Hlavním rysem ideové výchovy je snaha dětem dávat správný příklad chování - například být čestný, poctivý, mít úctu k člověku, atd.

Zde je nejdůležitější právě idea ochrany slabších jedinců silnými, pomáhání jeden druhému, atd. Pokud se podaří vtípnout tyto myšlenky, neměla by se šikana projevit.

4. 5 Dozor pedagogů

Aby byl dozor učitelů opravdu účinný, musí být správně prováděn. To znamená, že dozorující musí aktivně procházet chodby, nahlížet do tříd a kontrolovat tak chování dětí během přestávek. Čím více pracovníků škol dohlíží na plynulý chod, tím je méně potřebnost k agresivitě.

4. 6 Špekovat o agresory

Pokud se již v kolektivu šikana objevila a podařilo se ji vyřešit, mělo by se přecházet jejímu dalšímu vzniku. Největší pozornost by měla být věnována právě minulým agresorům. Těm by mělo být dáno najevo, že se s nimi v kolektivu stále počítá. Dále je to samozřejmě jedno z preventivních opatření, protože když budou agresori špekováni, učitelé mohou urychleně zasáhnout.

Pedagog může potlačit násilnické sklony například jímí pochvalami, pokud se chovají správně ke svým spolužákům nebo jim pomáhá s prací, která je zajímavá. (Čížková, 1995, s. 71-88)

4. 7 Principy eliminující šikanu z jiného pohledu

V této podkapitole jsou uvedeny principy vycházející z praxe, v rámci nich pomáhá šikanu eliminovat, popřímo ji správně řešit.

- Princip otevřenosti. Tzn., škola musí být rozkryta a sděleny všechny problémy, škola by měla být označována za zařízení, které si se šikanou ví rady.
- Princip komplexnosti. V rámci šikany jeden odpovědný pracovník, to ale neznamená, škola by se neměla do řešení zapojit celá škola a tím pádem i celý pedagogický sbor.
- Princip spolupráce. Zde mám na mysli spolupráci s různými organizacemi například s Policií ČR, pedagogicko-psychologickými poradnami, orgány sociálně-právní ochrany dětí a mládeže pro mimškolní úřady (OSPOD) nebo s psychology.
- Princip odbornosti a praktických zkušeností, ten se týká kompetentních osob, které řeší šikanu.
- Princip zákonnosti. Učitelé musí vědět, škola neřeší šikany, popřímo její přehlížení, není zákonné ani přípustné podle norem a je v rozporu s posláním pedagoga.
- Princip komplexní péče. Tento princip spočívá v péči jak o oběti, tak agresory.
- Princip odpovědnosti a důslednosti ze strany pedagoga.
- Princip zvýšení sebevědomí oběti. Jde o plánovaný střet mezi účastníky šikany. Při tomto rozhovoru agresor musí vědět, škola nad oběť již nemá moc. Poškozený může touto metodou získat v rámci sebevědomí. Tento princip musí být uplatňován za přítomnosti zkušeného odborníka, který si vše upraví.
- Princip přítomnosti. Pokud je přítomný například jiný člen pedagogického sboru, mohou se projevy šikany eliminovat.
- Princip kolegiality. Hrozba šikany se eliminuje, pokud jsou k sobě navzájem pedagogové kolegiální a navzájem si pomáhají. Je důležité, aby se nebáli sdělit se s problémy. (Sáva Arabadžiev, Šikana učitel, 2011)

5 e-ení -ikany na -kolách

Tato kapitola je autorkou vnímána jako jedna ze střejných. V následujícím textu je popsáno například, jak se diagnostikuje -ikana, jaké úlohy při zásahu proti ní hrají rodiče, například -kola, atd.

5.1 Diagnostika

Jedním ze způsobů, jak se například o -ikana dozvědět je, že sami rodiče občas přijdou do -koly trápení svého dítěte oznámit. Tento postup by byl ideální, ale rodiče se často bojí, že i kdyby se s tím ve -kole setkali, nemělo by to žádný výsledek, například by se situace mohla ještě zhoršit, a to především nevhodným zásahem -koly při e-ení -ikany.

V dalším případě dítě může být dokonce obtěžováno za přítomnosti pedagoga, ti si toho však nemusí všimnout, taková situace by ale vůbec nastat neměla, proto by měl dbát na to, aby dostatečně znal vztahy mezi svými žáky a mohl tak v případě potřeby správně zasáhnout.

Učitel se může také dozvědět o problému od ostatních dětí, v tomto případě je třeba tuto choulostivou záležitost pečlivě prošetřit.

5.2 Další postup

Pokud se tedy v kolektivu něco takové vyskytne, v první řadě je třeba v rukách třídního učitele, u kterého se předpokládá, že zná třídní vztahy nejlépe.

- Učitel by si nejprve měl jasně promluvit s tím, kdo ho o problému informoval. V praxi to znamená, zeptat se dotyčného, kdy, kde a co viděl. Jí-li bylo výše uvedeno, že touto osobou může být sama oběť, v tomto případě je nutné, aby byla ujištěna, že nyní úřl bude vše v pořádku.
- Pokud informátorem není oběť, následujícím krokem je její vyslechnutí.
- Následně by se měl švete ovatelě zaměřit na obviněné agresory, například také na spolužáky i jiné svdky.

Následující podkapitoly budou obsahovat úlohy -koly a rodiče při zásahu proti zjištěné (prokázané) -ikana.

5.3 Úlohy –koly

5.3.1 Úloha –koly v e-ení –ikany s rodi i ob tí a agresor

Hlavní úlohu hraje –kola v obran ob ti proti dal-ím útok m v í jeho osob .

Dal-ím úkolem je vysv tlit agresorovi, že jeho jednání nebylo správné, je nutné dát najevo nesouhlas s jeho jednáním, aby si co nejd íve uv domil nevhodnost svého chování - toto nazýváme tzv. neformální sankcí.

Agresora m že –kola potrestat nap . na ízením z stat po –kole, pofladováním úhrady –kod, které p í –ikan vznikly nebo vylou ením z t ídního výletu í jiné společné aktivity. Použitou sankci musí u ítel dostate n obhájit a vysv tlit, pro byla vybrána práv tato. Setkáváme se ale s názory, že tresty agresory nijak k náprav nedonutí, spí-e naopak. Vyznava í t chto my-lenek up ednost ují spí-e vyjád ení soucitu a porozum ní, což ale podle autor ína názoru nepom že ob tem, které budou mít obavu, že se jejich nep íjemná zku-enost bude opakovat.

–kola hraje í zprost edkovatele, který oznámí rodi m ob ma stran, co jejich d tí postihlo.

P í jednání s rodi í agresora je nutné dbát na jejich osobní zájem - *šje prokázáno, že agresivní dít ásto vyroste v dosp lého, který bude agresivní í v í vlastním rodi m.õ* (í an, 1995, s. 57)

Co se tý e sch zky s rodi í ob ti, je d lefité je ubezpe it, že –kola bude ínit v-echny možné kroky, aby se situace jífl neopakovala.

Následn by m í t ídní u ítel obeznámit celou t ídu s výsledky vy-et ování, s trestem pro agresory a vyzvat je k neopakování nep íjemné situace.

5.3.2 Úloha –koly spo ívající ve spolupráci s r znými organizacemi

Pln ní tohoto šúkoluõ pat í z velké ásti do prevence proti tomuto sociáln patologickému jevu.

–kola, stejn jako mnoho dal-ích organizací, nap . ú ad í nadací, bojuje proti vzniku –ikany, proto se vytvá í programy, které by m ly jejímu bujení zabránit. Programy jsou zam eny na tzv. rizikovou mládefl - zde se nap . této skupin nabídnou správné alternativy trávení volného asu.

V České republice existuje několik nestátních organizací, které se pokoušejí školám pomáhat při prevenci populárního násilí. Jednou z nejznámějších je Linka důvěry, jejími klady jsou dostupnost, rychlé a především anonymní telefonáty. Další známou organizací je například Bílý kruh bezpečí.

Již byly zmíněny i vládní organizace, ty se zapojují do prevence násilí pomocí různých vyhlásek, metodických pokynů a nařízeních, ty popisují, jak by škola měla efektivně předcházet, vyšetřovat a řešit násilí. (Bendl, 2003)

5.4 Úloha rodičů

- Rodiče agresora - měli by dát jasné najevo nesouhlas a zklamání, bylo by správné, kdyby se omluvili rodičům oběti, populární je určitým způsobem odškodnili.
- Rodiče oběti - jejich hlavní úlohou je podpořit své dítě a dát mu pocit bezpečí

Pokud jsou rodiče agresora zodpovědní, uznají svojí chybu a své dítě budou vést správným směrem, aby se jeho nepříjemné chování neopakovalo. (Čižan, 1995, s. 48-66)

6 Aktéři násilí

V této a následující kapitole budou již jednotlivé podkapitoly v nově právně konkrétním druhem násilí na pracovišti u žitel, které jsou autorkou v této práci řešeny. Jedná se tedy o násilí mezi žáky, násilí u žitele žákem a násilí žáka u žitelem.

Za aktéry tohoto sociálně patologického jevu jsou ale považováni všichni, kteří mají určitý kontakt s šikánským kolektivem (nejen agresor i a oběti). Pokud toto tvrzení aplikujeme na školu, může to být kdokoliv od uklízečky až po ředitele školy, přes školníka u žitele nebo rodiče.

6.1 Aktéři násilí žák vs. žák

6.1.1 Agresor

O agresorech obecně lze říci, že jejich psychické vlastnosti úzce souvisí s již popsanými příčinami vzniku, tedy s touhou ovládat druhé, prosazovat svou osobu a být dominantní.

Agresivního chování se nedopouští jen děti, které mají slabé stránky, které chtějí zakrýt nebo trpí určitým komplexem, ba naopak tímto agresor je minimum. V tichou se tohoto hravého chování dopouští i sebevdomě děti bez závažnějších problémů.

Fyzické vlastnosti těchto agresorů není třeba uhodnout, samozřejmě se jedná o jedince s tělesnou silou, ale ani toto není pravidlem, pokud inteligentní dítě má sklony být kruté a necitlivé, může to dorovnat jeho fyzické šlachovnosti.

6. 1. 2 Obětí

Teoreticky se v této skupině účastníci mohou ocitnout každý, více méně o tom svědčí i struktura této práce.

Mezi dětmi jsou oběmi jedinci, kteří vyvíjejí pro svůj umkruťinnosti nebo naopak kvůli svému šlachovnému místu.

Autorka rozeznává obětí tiché, citlivé s negativním pohledem na násilí, obětí, které jsou zároveň i agresory a poslední skupinou jsou obětí, které sami provokují útoky a strhávají na sebe jejich pozornost. (Bendl, 2003, Štápan, 1995)

6. 2 Aktéři – ikany flák vs. uitel

Autorka by zde ráda podotkla, že –ikana je nepřipustná, a je agresorem kdokoliv, ale v případě, kdy je agresorem dítě, je to mnohonásobně horší, protože když jedinec vykazuje znaky nepřipustného společenského chování již v raném věku, například na sobě rovném, nebo dokonce na starším kolegu (u uitelu), lze očekávat, že v dospělosti se bude jeho agresivní chování ještšupovat, a to za předpokladu, že mu nebude vytvářeno správné a slušné chování.

Z toho vyplývá, jak důležité je pro společnost –it –ikanu, potažmo převychovávat agresory. Pokud by se tak nedělo, v budoucnu by již nemusel být pozdrav slušností ale znakem slabosti, pro který by se kolega mohl stát obětí.

6. 2. 1 Agresivní

Agresivní v tomto druhu –ikany na pracovišti u uitelu se nijak zásadně neliší od těch v předchozí podkapitole.

Dle autorčina názoru se jedná především o jedince, kteří nevědí, jak jinak by na sebe strhli pozornost svých spolufláků, než provokováním svého pedagoga. V tomto případě

je dleffitá také hranice, kterou vnímá u ítel jifl jako nep ípustnou. Pro jednoho je jifl íkana nap . k ídou u-pin ná fídle, druhý by se tomu zasmál.

Agresor tohoto typu nem fle vykazovat fládné znaky zdvo ílosti í úcty k dosp lému lov ku, jinak by mu sv domí nemohlo toto chování dovolit.

6. 2. 2 Ob tí

U ítel se m fle stát ob tí, nap . pokud si nevybuduje u svých flák respekt, cofl je v n kterých p ípadech nesplnitelný úkol. Musí být autoritativní, empatický, profesionální a škamarádõ t ídy.

Pokud pedagog p sobí ustra-en , potencionální násilníci to vycítí jako p íleflitost pro útok, zkou-í, co si mohou dovolit a co ne. Je proto velmi d leffité, aby u ítel jasn vymezil mantinely škamarádstvõ, toho co je a co není p ípustné.

Nemén d leffité je také to, aby se u ítel nebál p í p ípadných problémech s d tským kolektivem informovat vedení -koly. Nem í by to brát jako svoje pochybení, za které se má styd t.

6. 3. Akté í -íkany u ítel vs. flák

6. 3. 1 Agreso í

U ítele jako tí, kte í í-íkanují, je n co, co by se také rozhodn stávat nem lo. Vfdly p eci práv za pedagogem mají s d v rou chodit ob tí svých spolufák .

Charakteristiky u ítele, který se dopou-tí takového chování lze odhadnout následovn .

- osoba trpící komplexem z d tství nebo ze sou asného flivota
- osoba, která byla d íve sama ob tí
- osoba, které se líbí zesm - ování jiných nebo ubliflování jiným
- osoba, která zneufívá svou moc

6. 3. 2 Ob tí

Dokázat, fle je flák íkanován svým vyu ujícím, je velmi sloflité. Kolegové, za kterými by m í p íjít a sv ít se jim, mu nemusí v ít, fle by se u ítel dopustil takového jednání. Zde je nutné op t zmínit hranici íkanování, kterou kaflký vnímá jinak. U ítel, ke kterému se flák obrátí s prosbou o pomoc, se mu m fle švysmátõ, fle jeho p ípad rozhodn není íkana, í kdyfl dít to cítí jinak.

7 D sledky –ikany

Ukážana zapí iní v kolektivu samoz ejm velké rozpory, jedni souhlasí, druzí se nezajímají a t etí nesouhlasí. Mezi d tmi to znamená citlivé naru–ení vztah a vazeb mezi nimi. Tato kapitola bude zam ena na d sledky, které zp sobí toto nevhodné chování.

7. 1 Následky u ob tí

U –ikany mezi fláky bude vyufito vývojových fází –ikany. Jedno z d lení následk je práv dle vývojových fází.

7. 1. 1 Následky u ob tí po áte ního stupn –ikanování, ob je flák

Po áte ním stupn m –ikanování jsou my–lena první t i stádia vývoje (zrod ostrakismu, fyzická agrese a p itvrzování manipulace a vytvo ení jádra).

Krom toho, fle si flák nevytvo í ke –kole pozitivní vztah, tak je také neuspokojován a frustrován. Mohou se objevit r zné psychické potífle a naru–ení osobnostního vývoje - ob tí jsou ásto nepozorné, nev í si a jsou celkov nejistí.

Ob tí si p ená–í své –patné záflitky i do dosp losti a n kte í jedinci se s šmírnými o náznyky –ikany z d tství nikdy nevyrovnejí, cofl m fle ovlivnit i jejich chování doma i v zam stnání.

7. 1. 2 Následky u ob tí pokro ilých stup –ikanování, ob je flák

Pokro ilými stupni –ikanování rozumíme tvrté a páté stádium vývoje (p íjímání norem agresor a totalitu neboli dokonalou –ikanu)

Za mírn j–í, av–ak ne malé následky m fleme brát poruchy spánku, a s tím související no ní m ry, strach o sv j flivot nebo r zné psychické problémy i potífle s dýcháním. Ob se t flko p izp sobuje i jinému prost edí.

Mnohem závafln j–í d sledek je pokus o sebevrafdu nebo v hor–ím p ípad jeho dokonání. (Kolá , 1997)

7. 1. 3 Následky u u itel , kte í se stali ob mí

Dle autor ina názoru u itel, který se stal ob tí svých flák , ztratí kus ze své sebed v ry a úcty k sob samému, dále p estane mít chu k u ení a d v ru k d tem.

Jednou z možností pro poškozeného pedagoga je odejít ze školy, aby se jí nestýkal s dětmi, které mu přivodily tolik starostí, avšak některé lidé nejsou schopni zapomenout na nepřijemné zážitky a nemohou nastoupit na stejnou pozici ani v jiné škole.

Toto rozhodnutí může mít fatální následky na celý život u dítěte. Může si připadat méně cenný a nepotřebný, nemusí si najít zaměstnání a tak například ztratit i finanční stabilitu.

Za velmi důležitou věc autorka považuje, aby u dítěte nevinil ze škody sebe, aby si ji nebral š osobně a naopak se agresor mu postavil do cesty.

7. 2 Následky pro agresory

7. 2. 1 Následky pro děti agresory

U dětí agresorů je největším problémem určité sounáležitosti s různými seskupeními, které páchají trestnou činnost, proto je důležité je tohoto špoutače jít v raném věku zbavit.

Pokud si agresor ve školním věku neuvědomí, že jeho chování není správné, nemá šanci na nápravu a své jednání bude opakovat i v budoucnu a možná ještě ve větší míře. (Bendl, 2003)

7. 2. 2 Následky pro učitele agresory

Dle autorčina názoru je velmi těžké špeďlat jít dospělého člověka. Pokud se domnívá, že jeho jednání není v rozporu se společenskými pravidly, těžko s tím může něco dělat.

Autorka se domnívá, že pokud učitel stal agresorem, by měl zakročit editel školy, který minimálně pedagoga poučí o tom, jak by se měl ke svým žákům chovat. V případě závažnějšího provinění agresora by měl vyvodit patřičné důsledky.

8 Charakteristika 6. základní školy v Chebu

6. základní škola v Chebu sídlí v ulici Oběti nacismu, je spojena s budovou plaveckého bazénu. Ke škole patří hřiště, které je přístupné i veřejnosti. Existuje několik výhod umístění za řízení např. blízkost bruslařského stadionu, který umocňuje atraktivitu výuky tělesné výchovy, nebo nádraží. Pro žáky i pro veřejnost je přístupná jídelna v areálu školy. Dále mají rodiče pro své děti k dispozici družinu.

Svou činnost zahájila škola v roce 1970, avšak od roku 2003 je zřizovatelem za řízení Město Cheb a od té doby má škola právní subjektivitu.

Základní docházku si zde plní 422 žáků. První stupeň navštěvuje 277 žáků a druhý 165 žáků.

Na škole vyučuje 33 pedagogů, z toho 12 na prvním stupni a 11 na stupni druhém. Dále je k dispozici žákům i jejich rodičům výchovný poradce a metodik prevence, tyto funkce jsou zastávány zřídka učiteli školy.

8.1 Minimální preventivní program

Škola tvoří minimální preventivní program, v rámci kterého se snaží zabránit propuknutí sociálně patologických jevů mezi dětmi. Tento program se týká prevence kouření, drogové závislosti, gamblerství, apod.

Na prvním stupni to znamená obeznámení žáků s existencí drog, jak je odmítat a na koho se při potřebě obrátit.

Co se týká stupně druhého, zde žáci učitelé apelují na žáky v tom smyslu, aby se naučili respektovat názory jiných, násilí není řešení, aby uměli spolupracovat, aby věděli na koho se obrátit v případě, že je někdo šikanuje nebo týrá.

Tento preventivní program se týká také rodičů dětí, které se tím snaží škola zapojit do spolupráce s nimi.

Dále v rámci programu jsou školní pedagogové na seminářích, poradách a kurzech, jak navodit dobré sociální klima ve škole.

8.1.1 Cíle programu, postup k jejich naplnění a následná kontrola dosažení cílů

Dlouhodobé cíle jsou následující:

- Zlepšení sociálního klimatu, zavést důvěru a respekt mezi učiteli a žáky

- Zlepšení komunikace a vztah mezi žáky
- Zlepšení komunikace mezi pedagogy
- Pozitivní ovlivňování rodičů
- Změna názoru pedagogů k prevenci rizikového chování

Nyní následují specifické cíle:

- Zajištění pravidelné péče o třídní kolektiv
- Podporování zdravé soutěživosti a vzájemné úcty žáků
- Neformální setkávání pedagogů s nepedagogickými pracovníky (asistenty pedagogů)
- Plánování akcí, kterých se mohou účastnit i rodiče (tzn. podpora zájmu rodičů o aktivitách ve škole)
- Vzdělávání pedagogů, kteří stále nevnímají prevenci jako prioritu

Posledními druhy cílů minimálního preventivního programu jsou cíle krátkodobé:

- Zavedení třídnických hodin, práce s kolektivem i mimo vyučování v rámci sportovních akcí, kurzů, výletů i přednášek a besed.
- Pořádání školních soutěží, výmenných pobytů s partnerskými školami a nabízení zájmových kroužků ve škole.
- Pořádání společných akcí pro pracovníky školy, např. kulturní a sportovní akce.
- Nabízení rodičům dle potřeb kontakty na organizace, které se zabývají prevencí sociálně patologických jevů. Pořádání neformálních třídnických schůzek a konzultačních hodin.
- Zajištění spolupráce metodika prevence a výchovného poradce s vedením školy a spolupracovat s dalšími organizacemi, např. s Policií ČR, atd.

Jak se těchto cílů dosahuje?

- Besedami a přednáškami pro učitele i žáky
- Spoluprací s odborníky
- Konzultačními hodinami pro rodiče
- Prezentacemi metodika prevence a výchovného poradce ve škole a na internetových stránkách školy
- Zájmovými aktivitami pořádanými školou

- Sportovními, výtvarnými a v domostními soutěženími
- Společenskými akcemi
- Schránkou důvěry, anonymním dotazováním a nástrojkou prevence

Zda se skutečně povedlo splnit cíle, které byly stanoveny, se zjišťuje pomocí dotazníků. Ty jsou zaměřeny na schopnost žáka popsat rizikový jev, rozpoznat ho ve svém okolí a mít povědomí o možnostech řešení.

Následně se pořádá rozhovor se žáky, díky kterému si uvědomí jiné možnosti řešení a získají další poznatky o dané problematice.

8. 1. 2 Spolupráce s Psychologicko-pedagogickou poradnou Cheb

Psychologicko-pedagogická poradna (PPP) nabízí v rámci prevence 6. základní škole několik svých služeb.

- Práce s třídním kolektivem dle požadavků
- Konzultace ohledně řešení rizikového chování dětí
- Kontakty na specialisty ve svých oborech

Na tuto poradnu se škola může obrátit v případě, že potřebuje poradit či konzultovat problémy svých žáků, například v oblasti šikany, kouření, drog, záškoláctví, fyzického a psychického týrání, atd.

8. 1. 3 Úloha pedagoga

Dle minimálního preventivního programu, který škola tvoří, má každý učitel svou úlohu v rámci prevence rizikového chování.

Nyní budou uvedeny některé úlohy:

- Důsledné a nepřetržité vedení žáků k osvojení základních norem mezilidských vztahů, které jsou založené především na demokratických principech.
- Podpoření chování úcty k jinému člověku.
- Vyuffívání svých morálních vlastností k prevenci šikany
- Respektování každého žáka jako samostatného jedince.
- Kooperace s krizovými centry, především s PPP, dále spolupracování s vedením školy, ostatními učiteli a rodiči.
- Seznamování žáků s důsledky šikany a s jejími formami.

- Debatování, které je založeno na vzájemném porozumění a toleranci. (Minimální preventivní program 6. ZTMCheb)

8. 2 Zkušenost se šikanou na 6. základní škole

Na tomto pracovišti se učitelé, dle zjištěných informací setkávají, a to jak na prvním, tak na druhém stupni.

8. 2. 1 Druhy šikany

Na prvním stupni se v t-inou e-í **šikana mezi d tmi**, zde byla potvrzena domněnka autorky, že velmi záleží na posouzení pedagoga (v t-inou t-ídního učitele), co vnímá, jako znaky šikany, jde o jeho subjektivní názor.

Na stupni druhém se samozřejmě také stává, že se n které d ti vzájemně šlesnesnou, ale objevuje se zde, v n kterých t-ídách, i **šikana u učitelské strany třídy**. Ta se projevuje především ignorováním, neposlušností a d-láním naschvál u učiteli, což mu jeho práci velmi zneplácejí a vyvolává v n m nechuť tuto t-ídu využívat.

8. 2. 2 Jak se postupuje při řešení šikany

Pokud se zde znaky šikany objeví, a je tedy prokázán projev někoho ze třídy, nejprve se v-e e-í v kruhu třídy s t-ídním učitelem. Ten se snaží proniknout hlouběji do vztahů mezi třídou a porozumět problému kolektivu.

V n kterých případech se ale t-ídnímu učiteli nemusí povést konflikt vyřešit. Nyní přichází na řadu metodika prevence, který provede ve třídě řešení pomocí dotazník nebo jiných nástrojů k dosažení cíle, tedy zjištění příčin, rozsáhlosti a dopadu šikany.

Pokud ani tento zásah metodika prevence, jeho existence na škole je zákonem povinná, nepomůže, vloží se do řešení šikany editel školy.

V poslední fázi, v případě selhání všech dosavadních pokusů o nápravu, se kontaktuje OSPOD, který jí problém napíše rodiči nebo Policií ČR. Do této fáze řešení se na 6. základní škole nikdy nedostali, vždy si dokázali šporaditě v rámci záležitosti, nikdy tedy nebyly dopady šikany tak závažné, aby se situace takovým způsobem vyhroutil.

8. 2. 3 Tresty pro agresory

Škola, konkrétně t-ídní učitel, uděluje při nejméně závažném projevu třídy napomenutí t-ídního učitele, popř. t-ídního učitelky, v případě závažnějšího porušení

pravidel hrozí editelská d tka a v tom nejhor-ím stádiu eká fláka sníflená známka z chování. Tyto tresty se aplikují p i jakékoliv -ikan i jakémkoliv rizikovém chování.

Jelikofl je povinná -kolní docházka dána zákonem, -kola, pop . editel -koly, nem fle fláka vylou it. P e azení na jinou -kolu také není p íli- jednoduché, protofle to nelze u init bez souhlasu rodi . Ud lení souhlasu není jejich povinností, pokud tedy budou trvat na tom, aby jejich dít nav-t vovalo nadále toto za ízení, -kola nem fle nijak protestovat.

8. 2. 4 Evidence -ikany

Metodik prevence ani jiný zam stnanec -koly neeviduje po et p ípad tohoto sociáln patologického jevu. Kdyfl se n jaký problém objeví, je vfdy vy e-en bez jakéhokoliv záznamu.

9 Analýza š konkurenceo

Jelikofl autorku velice p ekvapila neexistence evidence (skute ného seznamu) -ikany na 6. ZTMv Chebu, rozhodla se oslovit dal-í 2 -koly, aby získala porovnání.

9. 1 Popis 3. základní -koly Cheb

Jako první byla k porovnání vybrána 3. ZTMv Chebu, sídlí mimo centrum m sta na rozlehlém sídli-ti. TMkola sestává z n kolika ástí - z pavilonu pro 1. stupe , pavilonu pro 2. stupe , t locvi ny a jídelny.

Provoz -koly byl zahájen 1. 9. 1994, její kapacita je 550 flák , ve -kolním roce 2013/2014 je evidováno 347 flák .

Jedná se o velmi modern za ízenou budovu, v kafdé t íd je umíst ný dataprojektor, v n kterých z nich jsou nainstalované dotykové tabule a kafdý u itel má k dispozici notebook s p ípojením k internetu. TMkola je zapojena do projektu elektronických známek a docházky, kde jsou p edev-ím pro rodi e kafdý den k dispozici aktualizované známky a zame-kané hodiny.

9. 1. 1 Minimální preventivní program

Jelikofl je tvorba minimálního preventivního programu povinna ze zákona, tvo í jej i 3. základní -kola Cheb.

Toto preventivní opatření je zaměřeno na zamezení vzniku tzv. rizikového chování např. záškoláctví, šikany a kyberšikany, projev rasismu a v neposlední řadě i nových forem rizikového chování, a sice záměrného vystavování sebe nebo jiných nebyvalé vysokému riziku ublížení na zdraví během sportu nebo píšť v silničním provozu.

Pokud shrneme předcházející odstavec, identifikujeme cíl preventivního programu, což je ovlivnění klimatu ve škole co nejpozitivněji s co nejmenším poškozením zdraví a nepříjemná komunikace mezi všemi zainteresovanými osobami (učitelé, rodiče a žáky).

9. 1. 1. 1 Prevence šikany dle minimálního preventivního programu

Jak již bylo uvedeno výše, program se zaměřuje mj. na prevenci šikany.

Toto nepřípustné chování je zde popsáno i teoreticky, především jsou zmíněny znaky šikany - jednání agresora je záměrné, cílené a nepřijemné, dalším jevem při šikanování je nerovnoměrné rozložení sil.

V praxi je prevence určena pro jednotlivé ročníky dle psychických schopností a možností žáků.

Apelují na žáky prvního a druhého ročníku, aby věděli, že je nepřípustné ublížovat jiným, a aby chápali zásady slušného chování.

Žáci třetího a čtvrtého ročníku ví, jakou bolest mohou způsobit agresivním chováním a měli by být schopni řešit konflikty nenásilně.

Poznat, že existuje šikana v kolektivu a vědět, že se nepoužívá vydírání jiných k vlastnímu prospěchu, by měli znát žáci pátého a šestého ročníku.

Žáci sedmého až devátého ročníku by si měli být vědomi, jaké mají kladné a záporné vlastnosti a měli by cítit důležitost v hledání kompromisu.

9. 1. 1. 2 Primární prevence dle minimálního preventivního programu

V tomto dokumentu je zahrnuta i primární prevence, tj. soubor opatření, která by měla zabránit rizikovému chování, není zaměřena konkrétně, je spíše obecná, hledá příčiny jevu a způsob, jak jim předjet.

Budou zde uvedeny dvě základní skupiny primární prevence:

- Primární prevence v rámci vyučovacích hodin. Ta je rozdělena dle 1. a 2. stupně, na 1. stupni je nejdůležitější osobnost učitele, který díky svým kvalitám kladně působí na děti a správným způsobem zahrnuje potřebná témata do výuky. Na 2. stupni již učitel kooperuje s pedagogy, kteří vyučují předměty, které se dotýkají nejvíce primární prevence, například občanská výchova, výchova ke zdraví, apod.
- Primární prevence ve spolupráci s dalšími organizacemi. Díky této spolupráci se konají besedy a přednášky, které jsou vedené odborníky a které doplňují témata probraná v rámci prevence ve vyučovacích hodinách.

Za primární prevencí může být považována i nabídka různých zájmových kroužků. Důležité také je informovat a spolupracovat s rodiči a žáky. (Minimální preventivní program 3. ZŠMČeb)

9. 1. 2. Účinnost na 3. základní škole v Chebu, její prevence a realizace v praxi

Na 3. ZŠMČeb nyní nejsou žádné děti, kteří by byli šikanováni na kteréhožto učitele. Cca před dvěma lety instituci navštívovalo dítě, které mělo taková nutkání. Jeho chování vyplývalo z nevhodných rodinných podmínek.

Na této škole neexistují žádné jiné druhy šikany kromě šikany mezi dětmi. Budeme se nyní snažit přivést právě tohoto typu.

Pedagogové vidí prevencí jako součást činnosti při výkonu svého povolání. Dbají například na dohled nad chodbami a v ostatních prostorách školy. Došlá, které jsou umístěny v suterénu budovy, děti nemají možnost výhledu. Za znak prevence může být považována i dostatečná znalost učitelů a jejich rodičů - v takovém případě mohou pedagogové poměrně dobře odhadnout, zda by žák byl či nebyl schopen dopustit se šikany nebo jiného rizikového chování. Ke kladnému sociálnímu klimatu ve škole přispívá i vzájemná důvěra a pomoc mezi učiteli, kteří se v případě potřeby bez problémů obrátí na kteréhokoliv ze svých kolegů.

Pokud přeci jen dojde k situaci, která není vhodná a přípustná, a tuto skutečnost se dozví například učitelského sboru či rodičů, obrátí se na metodiku prevence, ten vytvoří dotazníky, které jsou zaměřeny na průzkum vztahů ve třídě. Po jejich vyhodnocení se zjistí, kdo se může potenciálně stát obětí, případně agresorem, kdo je na okraji učitelského kolektivu a s kým je potřeba pracovat. Konkrétní dotazník i s jeho vyhodnocením v

grafech je umístěn v příloze práce. Kvůli ochraně osobních údajů bylo nutné změnit jména dětí ve vyhodnocovací části (viz přílohy A, B)

V rámci prevence máme i sám metodik prevence využít dotazníky k odhalení případných problémů mezi dětmi, a koliv se zdálo, že žádné neexistují.

V případech, kdy nastane pouze vyhodnocení dotazníkového šetření a následná opatření, která z něj vyplývají, ustanoví se výchovná komise. Výchovná komise sestává z výchovné poradkyně, editelů školy, popř. jeho zástupce, třídního učitele problémového žáka, dalšího učitele sboru a v závažnějších případech může být pozván i zástupce odboru sociálně právní ochrany dětí. Takto složená komise si pozve rodiče šikáka, aby jim vysvětlila, v čem tkví problém. Dále jsou jim sděleny úpravné požadavky, které je nutno splnit do jistých termínů, ty nejsou nijak silně limitující, naopak jsou dostatečné. Pokud jsou rodiči i dětmi plněny, není potřeba dále svolávat výchovnou komisi k tomuto případu. Neznamená to ale, že již problémovému dítěti pedagogové nevěnují pozornost, stále je možné, že se jeho nevhodné chování může opakovat.

Trestem může být pro agresory třídní, popř. editelská dotyka nebo snížená známka z chování. Na této škole mají však alternativní metody, které jsou někdy účinnější než např. dvojka z chování, a sice výpomoc školníkovi. Tento systém funguje následovně, pokud žák během vyučování naruší výuku nebo jiným způsobem provokuje svým chováním, a učitel nebo své spolužáky, po vyučování na školní školník s prací, může se jednat například o hrabání listů nebo jinou úklidovou činnost ve školním areálu.

Škola se v minulosti při řešení šikany a jiných výchovných problémů svých žáků obrátila na tzv. case management a výsledky byly velmi pozitivní. Case management je metoda, která rychle, účinně a efektivně řeší problematiku trestné činnosti dětí a mládeže. Klíčem jejího správného fungování je spolupráce policistů zaměřených na tyto osoby, OSPOD, PPP, škol, Probatní a mediální služby, nevládního sektoru, dětských lékařů a státních zástupců. Vyslanci těchto organizací a institucí se domluví na termínu konference, na které je ústředněm zákonným zástupcem dítěte i dotčený žák. Zde dochází téměř k totálnímu postupu jako na výchovné komisi, rodiče jsou informováni o situaci, způsobech řešení a nalezení optimálního východiska. Cílem je situaci zpacifikovat a pomoci dítěti a jeho rodičům. Za největší výhodou je považována spolupráce dítěte a jeho zákonných zástupců při nalézání vhodného řešení situace. (www.mvcr.cz, 19. 2. 2014)

9. 2 Popis 5. základní školy v Chebu

Aby bylo dosaženo je-t v t-ého rozhledu v dané problematice, bude navíc analyzována 5. základní škola v Chebu. Pro naši potřebu postačí zhodnocení minimálního preventivního programu a toho, jak škola působí na společnost prostřednictvím svých internetových stránek.

Škola je situována na okraji města, u sídliště Hradany a Spáleniště. Nachází se tedy v klidné oblasti. Její součástí je školní jídelna, která se stará i o stravování Pečovatelské služby Chebu, a i své doplňkové činnosti. Standardně je v budově i školní družina.

Svou povinnou školní docházku si zde plní celkem 511 žáků v 21 třídách. Na prvním stupni je to 341 a na druhém stupni 170 žáků.

O výuku a dozor dříve působil 30 pedagogů a 5 vychovatelů.

9. 2. 1 Minimální preventivní program

Na úvod minimálního preventivního programu shrnuje škola vyhlášky a pokyny od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterými se při jeho sestavování řídí. Některé z nich byly zmíněny v úvodu práce.

Znovu je nutné si uvědomit, že každá škola má povinnost sestavovat minimální preventivní program, v němž se v něm vyskytují podobné informace, avšak každé zřízení si do svého programu přidá něco, co se týká jen jeho, což nebylo uvedeno.

Zde byla například nově uvedená prevence z pohledu Světové zdravotnické organizace. Ta prevenci vnímá jako zásahy, které mají omezit výskyt i její dopad užívání různých drog. Zaměřuje se tedy špouze na prevenci užívání drog, vyvolání závislosti u lidí, kteří již byli s drogou v kontaktu a zdravotním i sociálním poškozením, která souvisí s užíváním drog a se závislostí na nich.

Další nezmíněnou formou prevence je tzv. nespecifická primární prevence. Ta zahrnuje takové činnosti, které přispívají k podpoře zdravého životního stylu, což znamená život bez drog a jiných sociálně patologických jevů. Činnosti, které by mohly toto zabezpečit, jsou například zájmové kroužky i sportovní aktivity.

Uvod pro škola tvoří minimální preventivní program, není jen kvůli povinnosti ze zákona. Činí tak zejména proto, aby pomohl jejím zaměstnancům vytvořit vhodné prostředí pro výchovu, potažmo výuku žáků, dále k tomu, aby snižoval počet výskytů

negativních jevů v jejím prostředí, jako jsou různé druhy závislostí, špatné mezilidské vztahy a psychické poruchy z nesprávného životního stylu.

Mezi hlavní úkoly minimálního preventivního programu patří ochránit děti před působením sociálně patologických jevů, je fládoucí, aby se stali v nich imunní. Tento program také slouží jako prostředek k tomu vidět všechny hrozby působící na kole a snažit se o to, mít je pod kontrolou.

Prevence probíhá i formou různých kole, seminářů a přednášek, které jim mají ukázat správnou cestu prevence nefládoucích jevů. Tato činnost probíhá ve spolupráci s Policií Ří a Mstkou policíí Cheb, Linkou bezpečí a jinými vhodnými subjekty.

Pracovníci kole se snaží o to, aby všechny cíle byly plněny a tím byl podpořen zdravý vývo d t.

Na kole funguje tzv. kolení parlament, díky kterému si fláci mohou připadat, jako souást instituce, na které záleží, které se ptají na názor. Poádají se pravidelná zasedání, kterých se účastní zástupci jednotlivých tíd a zástupci parlamentu, kde diskutují nad vzniklými problémy, které trápí jejich společnost.

Z hlediska prevence se na 1. stupni zamoují na:

- Třkanu
- Zdravý životní styl
- Správné chování na silnici
- Bezpečné chování

Na druhém stupni se prevence týká především:

- Drogové závislosti
- Třkany
- Přenosu pohlavních chorob
- Správného sexuálního chování
- Kriminality mládeže

Minimální preventivní program obsahuje i nárt dlouhodobého plánu, při jehož plnění bude například přednáška o trestní odpovědnosti, na kterou bude pozván i bývalý vězeň. (Minimální preventivní program 5. ZTMCheb)

9. 2. 2. Informace vyplývající z výroční zprávy 5. ZTMCheb

Tato podkapitola bude v nově uvedené informacím uvedených ve výroční zprávě, týkající se zejména řešení problémového chování žáků v praxi v této organizaci.

9. 2. 2. 1 Výchovná komise

Na základě informací uvedených ve výroční zprávě, bylo zjištěno, že se tam již výchovná komise musela sejt kvůli problémovým žákům celkem šestkrát za uplynulý školní rok.

Důvodem pro svolání byla komise svolána, vyplývaly z nevhodného chování žáků. Problémy se týkaly především opakovaného narušení pravidel vyučovací hodiny, nedostatku domácí přípravy a ústního atakování učitele. Z toho vyplývá, že se pravděpodobně potýkaly se šikanou u učitelů ze strany žáků.

Výchovných komisí se účastní rodiče problémových dětí, aby byli dle kladně informováni o závažnosti jejich případu a byly jim nastíněny možné cesty vedoucí ke stabilizaci situace. Této komise se účastní výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel a vedení školy. Pro srovnání máme i složení je též shodné se složením komise na 3. ZTM

N kterém případě, kterým se komise vnovala, doporučila sezení v Pedagogicko-psychologické poradně Cheb (PPP)

9. 2. 2. 2 Další zajímavosti

- Ve výroční zprávě je uvedeno, že celkem šest případů bylo shledáno natolik závažnými, že bylo nutné podat hlášení na Orgán sociální ochrany dětí (OSPOD) v Chebu.
- Třídní učitelé se snaží eliminovat nedocházku žáků i jiné jejich problémy tím, že jsou v neustálém kontaktu s jejich rodiči, avšak u některých zákonných zástupců to ani tak nevyvolává větší zájem. K jejich informování slouží třídní schůzky konané dvakrát za rok, konzultační hodiny i sdělení v žákovské knížce.
- V ložském školním roce kvůli podezření ze šikany probíhalo také dotazníkové šetření ve dvou třídách. (Vyroční zpráva o šikaně)

9. 2. 3 P sobení 5. ZTMve ejnost

Po zhlédnutí a zhodnocení webových stránek –koly byla tato instituce shledána za velmi odpov dnou a transparentní.

Ve své výro ní zpráv uvádí interní informace o po tu problém se fláky a to není vřdy p íjemné, pustit tyto informace do šsv taž.

V c, která autorce p í-la nevhodná a zbyte n vrhající stín na webové stránky i celkový dojem, je zastaralost umíst ných dokument o –kole, nap . vý-e probíraný minimální preventivní program byl platný v lo ském –kolním roce. Samoz ejm , fle jeho obsah je tém shodný s tím, který platí te , ale v nyn j-ím by mohlo být nap . vyhodnoceno setkání s bývalým v zn m, apod., cofl by bylo z hlediska atraktivnosti –koly pro rodi e zajímavé.

10 Vyhodnocení analýzy

Nyní je podstatné vyhodnotit tyto t i modely –kolních za ízení. Jifl byly d kladn popsány jejich minimální preventivní programy, ve dvou p ípadech také prevence i e-ení v praxi, ve t etím modelu byla popsána praxe pomocí výro ní zprávy.

10. 1 Výsledek analýzy

Jelikoř nelze srovnat vývoj –ikany na 6. ZTMv letech, a na 5. ZTMnebyla zji-t na íselná eliminace po tu výskytu –ikany, **jako vhodný model –koly bude vybrána 3. ZTM**, zde se poda il vy íslit po et p ípad i jeho podstatné snířlení b hem n kolika posledních let.

Redukce po tu p ípad rizikového chování nezletilých na této –kole je p í ítáno velkému zájmu o prevenci v-ech len pedagogického sboru, nevyjímaje editel –koly.

10. 2 Výhody vhodného modelu

Je nezbytné –kolu chápat nejen jako instituci, která prost ednictvím svých u ítel vzd lává d ti, ale také jako za ízení, ve kterém jeho zam stnanci mají ur itou společenskou odpov dnost, objevují se zde také aspekty sociologické a psychologické, které úzce souvisí s klimatem ve společnosti. Dále je také pot eba vid t –kolu jako řpodnikž, kterému jsou poskytovány p ísp vky od státu, pop . m sta i kraje na jeho innost podle po tu flák , musí být konkurenceschopný, aby byl ekonomicky efektivní. K posílení podnikové konkurenceschopnosti m fle pomoci správná podniková kultura.

Z výše uvedeného odstavce vyplývá, že mezi největší výhody správného postupu patří lepší vnímání organizace v očích veřejnosti a s tím související neméně důležité ekonomické dopady. Tato problematika bude podrobněji popsána níže.

10. 2. 1 Společenská odpovědnost –kolského za řízení

Nejprve by bylo vhodné popsat, co společenská odpovědnost znamená a co zahrnuje.

Slovní spojení vychází z anglického Corporate Social Responsibility (CSR).

Tento významný pojem popisuje určitý způsob dobrovolného chování organizace, jehož plněním pomáhá zvyšovat její důvěryhodnost a to jak v očích zákazníků, tak v očích obchodních partnerů.

Pro organizace (podniky), které jsou společensky odpovědné, je velmi důležité postupovat dle legislativy a uplatňovat odpovědné a etické chování.

Princip CSR je také založen na trojí zodpovědnosti. První se týká ekonomické oblasti (zisku, zákazník), druhá zodpovědnost je v rámci sociální oblasti (spokojenost zaměstnanců, dodržování postupů a neporušování lidských práv na pracovišti) a poslední složkou je zodpovědnost environmentální, jejíž název je dostatečně vypovídající.

Společenská odpovědnost přináší řadu výhod. Nyní jich bude několik uvedeno:

- Zvyšování důvěryhodnosti.
- Snazší získání obchodních partnerů.
- Diferenciace od konkurence.
- Zvyšování spokojenosti zaměstnanců a zákazníků.
- Dosahování úspor souvisejících s ekologickým chováním, atd.

Důležitou výhodou, která plyne z uvědomění si společenské odpovědnosti, je zvýšení konkurenceschopnosti, což je velmi důležité pro získání nových zákazníků. (www.ipodnikatel.cz, 26. 2. 2014)

Jelikož jsou fláci, popříjich rodiče, zákazníci –koly, je důležité, aby právě oni cítili, že –kola postupuje ke své práci zodpovědně. Neměli by postrádat snahu ze strany pedagoga ochránit, naučit je potěbně v cí do budoucna a dbát na jejich výchovu, přijemfl je nutné, aby fláci měli jisté základy slušného chování od rodičů, přijabsenci alespo základ výchovy, je těm nemoflně tyto snahy naplnit.

Pokud bude organizace (-kola) vystupovat na veřejnosti, jako ta, která si uvědomuje svou společenskou odpovědnost, vykonávající maximum pro její naplnění, bude mnohem jednoduší získat nové zákazníky (fláky a jejich rodiče).

10. 2. 2 Ekonomické dopady

Zřizovatelem 3. ZTM je Město Cheb, jedná se o příspěvkovou organizaci, jejíž provoz je z podstatné části závislý na jeho příspěvcích.

Financování škol a školských zařízení zřizovaných právnickými územními samosprávnými celky (ÚSC), mezi nimi patří obce, města a kraje, je uvedeno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon), konkrétně v § 161.

Ve zmíněném paragrafu je popsáno financování z disponibilních zdrojů pomocí normativů. Rozeznáváme republikové a krajské normativy.

Školní normativy stanoví ministerstvo jako výši výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) v závislosti na vzdělávání a školské službě pro jedno dítě, žáka nebo studenta v závislosti na jeho kategorii v oblasti předškolního vzdělávání, základního vzdělávání, středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání na kalendářní rok a zveřejněny jsou ve Věstníku (zákon č. 561/2004, § 161 odst. 1)

Školní normativy stanoví krajský úřad jako výši výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) v závislosti na jednotku výkonu na kalendářní rok (zákon č. 561/2004, § 161 odst. 2)

V předchozích dvou odstavcích byly podle příslušného zákona definovány oba druhy normativů. Je nutné dodat, že za jednotku výkonu je v případě škol považován jeden žák.

V zákoně je dále uvedeno, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje krajským úřadům peněžní prostředky mj. na platy, odvody sociálního a zdravotního pojištění, příspěvky do fondu kulturních a sociálních potřeb, náklady spojené s výukou zdravotně postižených dětí, školní potřeby a pomůcky, atd. Jedná se o tzv. neinvestiční výdaje.

Když krajský úřad stanovuje krajské normativy, zohledňuje hned několik faktů:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji.

- Rámcové nebo akreditované vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání.
- Rozsah přímé vyučovací, výchovné, speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti.
- Obsazenost tříd, studijních skupin a oddělení ve školách a školských zařízení.

Z výše uvedeného více méně vyplývá, že se ztrátou každého fláka škola přichází také o část svých příjmů a rozhodne se nejedná o zanedbatelnou částku (viz následující tabulka)

Zákonem normativy na základě věku fláka i student. Pro tuto práci je důležité skupina, kam patří děti ve věku 6 - 14 let, tedy fláci základních škol.

V následující tabulce bude popsáno, kolik peněz jeden flák plní povinnou školní docházku přinese do rozpočtu školy a jak s tímto příjmem organizace nakládá, na co tyto peníze používá.

Tab. 1: Příspěvek dle normativů na fláka a jeho rozdělení (v Kč)

Celkový příspěvek na 1 fláka	50 423
Mzdové prostředky včetně odvodů	49 338
Ostatní neinvestiční výdaje	1 085

Zdroj: vypočteno z materiálu č. MSMT - 47408/2013, vlastní zpracování, 2014

Druhým zdrojem financování je prostřednictvím rozvojových programů, ty však pokryjí necelé procento z celkových výdajů, většina je uhrazena z financí poskytnutých z disponibilních zdrojů popsaných výše.

A jak celý proces financování v sektoru školství probíhá?

Nejprve se stanoví rozpočet předpokládaných neinvestičních výdajů v tomto sektoru v celé České republice. Dále se stanoví, kolik peněz finančních prostředků bude poskytnuto z titulu rozvojových programů a kolik pomocí normativního financování.

Pro názornost a lepší pochopení procesu financování ve školním sektoru, bude zařazena přehledná a stručná tabulka, která obsahuje údaje pro rok 2014 a zachycuje rozpočet celkových neinvestičních výdajů a zdroje jejich krytí pro výše uvedený rok.

Tab. . 2: Rozpočet celkových neinvestičních výdajů ve školství pro rok 2014 (v tis. Kč)

Celkový roční odhad neinvestičních výdajů	79. 234. 584
Prostředky z rozvojových programů	540 000
Prostředky z normativního financování	78. 694. 584

Zdroj: zpracováno z materiálu č. j. MSMT - 47408/2013, vlastní zpracování, 2014

Je pochopitelné, že peníze, které škola za fláka obdrží, nejsou jejím čistým ziskem, ale musí investovat zpět do svého provozu například na mzdy pro své zaměstnance, ale není to celá získaná částka, zbylé finance může použít na investice do pokročilejší techniky, modernizaci vzhledem k tomu i na koupi nových pomůcek pro výuku.

Samozřejmě, že pro školu by neměl být zisk klíčovým faktorem úspěchu, ale v dnešní době je tou nejlepší motivací k lepšímu výkonu. Pokud škola zaujme jako organizace, která bojuje proti násilí a chrání své zákazníky, může dosáhnout díky příspěvkům v tomto zisku, protože s každým flákem přichází do školního rozpočtu peníze navíc, tatoinnost je silně spjata se společenskou odpovědností popsanou výše.

10. 3 Nástroje pro zvýšení povědomí o inosti organizace

V této podkapitole bude uvedeno, jaká doporučení jsou autorkou navrhována, aby byla škola v očích společnosti skutečně vnímána jako etické a zodpovědné za řízení, které plní své povinnosti.

Pokud se tak opravdu děje a škola vykazuje znaky takového chování, je důležité dát o tomto jednání veřejnosti vědět, sdílet ji s veřejností, co je nutné a určit zveřejnovat jen pravdivé informace, falešné nebo neúplné poznatky by mohly zapříčinit pravý opak toho, co škola chce, to znamená, že by rychle mohla přejít o své nově získané fláky, pokud by se ukázalo, že se prezentovala lživým způsobem, který rozhodně není uspokojivý.

A pomocí jakých konkrétních cest se může škola zviditelnit?

Odpověď na tuto otázku se zdá být jednoduchá, ale není to jednoznačné. Je nutné si uvědomit, že je důležité optimalizovat poměr mezi náklady vynaloženými na kontakt s lidmi a konečným užitkem z této inosti. O nalezení této rovnováhy se snaží každý podnik, ať už se jedná o ziskový i neziskový sektor, o státní i soukromé společnosti.

Autorkou navrhované cesty pro úinnou reklamu nejsou seazeny dle výe finan ních prost edk , které jsou na jednotlivé zp soby zviditeln ní pot eba, protofe jde o to, jaké konkrétní podmínky –kola vyuffije, jak je zkombinuje. A nyní jifl bude p istoupeno k jejich popsání.

První cestou, jak dát zákazník m (rodi m, d tem) v d t o jejich zodpov dném p ístupu k flák m, je prost ednictvím u ítel na **t ídních sch zkách**, které se konají pravideln ěn kolikrát do roka.

Zde mohou na rodi e apelovat, aby své kladné zku enosti sd lovali svým známým a p átel m, kte í se pozd ji mohou rozhodnout zapsat své dít práv na tuto –kolu. Pop ípad ě mohou tento as vyuffít k pou ení rodi ě o tom, jaké aktivity vykonávají pro bezpe í jejich potomk a k jakým výsledk m pomocí nich dochází, op t je na míst pravdivost dat a informací.

Tato cesta reklamy je relativn ě zadarmo, protofe zde p sobí šjen ě mzdové náklady na u ítele, které by byly ale i tak vynaloženy, m fleme je tedy považovat za fixní.

Druhou mofností pro zviditeln ní by mohlo být **po ádání dne otev ených dve í**.

Ten by se m l konat p ed zápisem do prvních t íd, aby si zákazníci (rodi e) mohli v klidu promyslet, zda je p í své prezentaci –kola opravdu na tolik zaujala, aby jí sv íli své dít .

P í této p íležitosti by se lenové pedagogického sboru m li rodi m p edstavit, aby jifl setkání nebylo p íli– formální, dále zmínit ve zkratce nápl ě jednotlivých p edm t , alespo t ch na prvním stupni. D ležitou informací pro nové zákazníky jsou u ítelské a výchovné metody, které jsou pouffívány a výsledky, které s nimi souvisí. Bylo by vhodné uvést na p íkladu, jak se p íchozí výchovné í jiné problémy e–í a také jaké povinnosti na n ěkají p ípln ní povinné –kolní docházky jejich potomka.

B hem dne otev ených dve í je dobré rodi m ukázat celý areál –koly, v etn jídelny a t locvi ny, jeho vybavenost a ú elovost, pokud za ízení –koly je opravdu v dobrém stavu –koly i po technologické stránce (po íta e, dataprojektory) je mofné, fle u rodi práv díky tomuto vybavení dostane šplusové ě body.

Co se tý e náklad ě spojených s touto cestou reklamy, nejedná se o p íli– náro ný zp sob. P sobí zde jifl zmín ěné fixní náklady - tedy mzdy u ítel ú astníci se na této akci.

Touté navrhovanou cestou je zve ejn ní **lánku na internetových stránkách -koly**.

Mohlo by se jednat o lánek, který ve zkratce a velmi efektivn zhodnotí snahu -koly bojovat proti násilí, nejefektivn j-í by bylo uvést konkrétní ísla, kolik bylo vy e-eno p ípad , o kolik se snífil po et -íkanovaných flák apod. Ke konstrukci lánku je vhodný nap . metodik prevence i výchovný poradce, nevyly uje se ani jiný len pedagogického sboru, jehofl práce souvisí také s touto problematikou.

V tomto p ípad jde dle autor ina názoru o fixní náklady, protofle v dne-ním sv t internetu a elektronické komunikace, -kola nesmí z stat špozaduõ a také musí mít své vlastní internetové stránky, kam umis uje fotografie, d leflité dokumenty, termíny akcí, apod. a je tím pádem se svými zákazníky neustále v kontaktu. Za tento šluxusõ se platí a je jen otázka, zda zam stnanci -koly jsou schopni vytvo it a poté udržovat internetové stránky v chodu sami nebo si musí najmout n koho, aby tuto práci vykonával. Mén finan n výhodné je najmutí externí spole nosti, ta si v t-inou ú tuje velké peníze. Nejideáln j-í je, pokud by se o tvorou -kolních internetových stránek mohl postarat flák -koly, za takové situace by se náklady pohybovaly kolem nuly. Mládefl je v tomto sm ru velice zdatná a tak není t eba se výsledku bát, je v-ak d leflité odhadnout, jaký flák bude k pln ní toho úkolu vhodný, musí být poctivý, zodpov dný a stejn tak by m l p istupovat i ke své práci.

tvrtým doporu eným zp sobem je **lánek v regionálních novinách** nap . v Radni ních listech i Chebském deníku.

Obsah lánku by mohl být prakticky stejný jako v p edchozí moflnosti, tzn. výstiflný, stru ný a jasný, s úmyslem popravd popsát innost -koly v této oblasti. Dát do pov domí ve ejnosti existenci takové -koly v Chebu, která díky své d slednosti, snaze a píli redukovala po et p ípad -íkany a agresivního chování mezi fláky.

Jelikofl se jedná o jistý typ reklamy, považujeme tento lánek za inzerát.

Pokud se -kola rozhodne inzerovat v Radni ních listech, cena za uve ejn ní lánku se li-í podle jeho délky a po tu zve ejn ní v novinách, konkrétní ísla jsou uvedena v následující tabulce.

Jsou zde uvedeny délky inzerát , které jsou v tomto p ípad dosta ující, existuje také moflnost inzerce na celou stranu, av-ak ta je finan n pon kud náro n j-í. P i jednom

zve ejn ní celostránkového lánku m fle fladatel o inzerci zaplatit cca 10 000 K , což by bylo v rozporu se snahou levn na –kolu upozornit.

Tab. . 3: Ceník za zve ejn ní inzerátu v Radni ních listech (v K)

Délka inzerátu	Cena dle po tu zve ejn ní		
	1	2	3
Inzerát na tvrt strany	3 450	3 170	2 910
Inzerát na jednu osminu strany	1 950	1 790	1 650
Inzerát na jednu –estnáctinu strany	1 110	1 010	940

Zdroj: erpáno z ceníku Radni ních list , vlastní zpracování, 2014

V t chto listech pravideln vychází rubrika, která je zam ena na chebské –koly, av–ak tato innost je vyfladována od redaktor chebských list . lánky spí–e informují o innosti –kol v kulturní a sportovní oblasti neffily jako reklamní prost edek.

Byla uvedena i moffnost inzerce v Chebském deníku, nyní tedy bude uvedena tabulka s cenami za inzerci práv zde a to v podob , která se hodí na tuto p ílefitost. Podle autor ina názoru je dosta ující reklama v krat–í a výstiflné podob . Je umofln na samoz ejm i mnohem del–í inzerce, nap . o velikosti 3 nebo 4 sloupc afl po celou stranu.

Deník lení ceny na základ toho, který den byl lánek (inzerát) zve ejn n.

Tab. . 4: Ceník inzerce v Chebském deníku (v K)

1 sloupec	Den zve ejn ní inzerce		
	Po, Út, t, So	St	Pá
40 mm	600	640	1 160
70 mm	1 050	1 120	2 030
80 mm	1 200	1 280	2 320

Zdroj: erpáno z elektronického sd lení zam stnace deníku, vlastní zpracování, 2014

Záleffí na –kole samotné, jaká média zvolí pro své zviditeln ní, volba se v p ípad vý–e zmín ných tiskovin, odvíjí od po tu výtisk v kraji (okresu) a s tím souvisejícím po tem tená , u kterých je d leffitá jejich charakteristika (v k, pohlaví).

Vý–e popsané zp soby reklamy nejsou zdaleka tak finan n ani asov náro né, aby nestály za vyzkou–ením. V p ípad , fle si je –kola opravdu jistá, fle d lá maximum pro

blaho svých flák potaflmo rodi a tato píle není dostate n ohodnocena p íchodem nových d tí, je t eba vyuffít metody, které mohou p ínést pozitivní zm nu.

Pro tuto íinnost je vhodné v p ípad zji-t ného finan ního nedostatku získat sponzora, který by pot ebné prost edky do projektu reklamy vloflil.

Dalo by se íci, fle tato podkapitola byla v nována 3. základní -kole v Chebu, jejífl pracovní autorku p esv d ili o tom, fle d lají v-e, aby se d ti cítily ve -kole v bezpe í. Dávají flák m najevo, fle je d leflité íkat své názory a obavy nahlas, fle jsou nezastupitelnou sou ástí celé organizace, která je pro n st flejní a to nejen z finan ních d vod .

10. 4. Návrh pro mén úsp -nou -kolu

Zde není konkrétn mín na 6. ani 5. základní -kola v Chebu, protofle nevykazovaly znaky zcela nevhodného chování k flák m, má se namysli jakákoliv jiná -kola, která si se svými fláky neví rady nebo v nich nevidí své zákazníky, o které je nutno pe ovat. Doufejme, fle takových je minimální po et.

Pokud si jifl -kola neví rady co dál, jak dále postupovat a jak vylep-it svojí situaci, m la by se **obrátit na odborníky**.

V eské republice existuje n kolik organizací, které tuto íinnost provád jí, jifl byly zmín ny v p edchozích kapitolách. T-kola od nich dostane postup šna míruõ, dle vyhodnocených analýz a test , které odborníci provedou.

Zam stnanci -koly nesm jí propadat panice, pokud se výsledky nedostaví hned, je to otázka nap . n kolika m síc nefl se projeví zlep-ení. Pozitivní v-ak ufl je, fle ud lali krok k náprav , cofl znamená, fle jim situace není lhostejná a cht jí ji zlep-it.

Zde by také bylo moflné **šjítõ po stopách jiných -kol**, které jsou v boji se -íkanou úsp -né.

Pracovníci, kte í budou pomáhat s nep íznivým vývojem, nemusí a v t-inou ani nejsou fládní odborníci í psychologové, špouzeõ se dokáflou vcítit do d tí a pochopit jejich problémy a starosti, cofl je pro tuto práci nejd leflit j-í z hlediska získání d v ry a autority od flák .

Spolupráce může fungovat na bázi konzultací, kde budou sdělovány problémy z jedné strany a návrhy řešení ze strany druhé. Mohly by být sdělovány postupy, díky kterým bylo dosaženo klidné a příjemné atmosféry bez výtky na druhé kole.

Bylo by také vhodné uspořádat sezení s problémovými třídami, poznat je, lépe pochopit jejich situaci, komunikovat s nimi a nenápadně je tak začlenit do společnosti. Pokud se zvolí osobní setkání, je možné hned na začátku říci, zda budou noví učitelé v budoucnu schopni pomoci. V neposlední řadě je důležitá kontrola, nebo bez zpevněné vazby nelze dojít k nápravě.

Může se také stát, že konzultanti přijdou na to, že problémy, které na kole vznikají, ani zdaleka nemusejí mít příčinu v třídách, nýbrž v samotných učitelích, kteří ke svým žákům nemají správný přístup.

Je třeba si uvědomit, že některé problémy, které jsou zapříčiněny charakterem třídy, popříjich rodičů, jsou složitější na vyřešení, je otázkou, zda je tato situace v budoucnu řešitelná, to by ale byl velmi vyhraněný případ. Je zde důležitá i **práce kolektivu, ale např. i externího psychologa**, který bude s takovým dítětem pracovat.

Předpokladem pro úspěšné dokončení třídkové nápravy je spolupráce jeho samotného.

S takovými případy se setkávají i poctivé a zodpovědné koleky, protože nemohou ovlivnit povahu přijatých třídek, pokud se situace zdá být opravdu natolik vyhraněná, není cesta k úspěšnému vyřešení, dochází k nejkrajnějšímu řešení, a sice umístění dítěte do diagnostického ústavu, to ale ať po několika velmi závažných prohodách a nevhodných podmínkách v rodině.

Dalším doporučením pro koleky s horším pracovním prostředím je **snaha o štmelení pedagogického sboru**. Pokud si budou učitelé navzájem sdělovat nepřijemné zážitky a nevhodné chování mezi třídami, mohou si vypomoci při řešení takových problémů, navrhnout různé postupy, říkat své názory nebo se poradit, zda je jejich myšlenka správná.

Vytvořit přátelské prostředí není vždy snadné, zvláště když se jíjil v minulosti objevili mezi členy kolektivu rozpory, které narušily jeho funkčnost a stabilitu.

V takových případech je velmi důležitá role ředitele, ten by se měl snažit, aby učitelé zapomněli na staré křivdy a pomohli kole k lepšímu výkonu.

Je zde možnost spolupráce se společností zaměřenými na teambuilding, které by mly vytvořit skupinu lidí, která bude mít stejné cíle a bude mezi nimi probíhat efektivní komunikace a kooperace.

Pedagogický sbor nevykazuje všechny znaky týmu (dosnost, počet členů a struktura týmu), ale je zde dlehlitá jedna podstatná věc - vichni učitelé by se mli snažit dosáhnout příjemného klima na pracovišti tak, aby se jim dobře pracovalo mezi sebou, a aby i fláci cítili, že je taková snaha vykonávána - za takové situace by mli společný cíl, což je podstatné.

Poslední věc, která by mohla pomoci, je **znalost zákazníka** (dítě i rodič).

Pokud zaměstnanci dobře znají fláky, dokážou lépe odhadnout, čeho by se mohli dopustit a co je jifi za hranicemi jejich mezí.

Této znalosti mohou dosáhnout například po řádání různých kolních akcí, na které budou pozváni i rodiče dítěte. Ufi to, zda se zákonný zástupce dostaví, svědí o tom, jak mu zálefi na svém potomkovi.

Co se týče znalosti charakteru a chování rodiče, je zde dlehlité, aby učitelé věděli, že se mohou při případných problémech se zákaznickým potomkem na j kdykoliv obrátit a sdílet mu své stanovisko. Díky této možnosti také pedagog ví, zda má spolupráce s ním šcenu nebo by to byla jen ztráta času, což by byl jifi závažný problém.

Všechna výše uvedená doporučení by mohla přinést tífené výsledky, avšak n kdy je nutné provést jejich kombinaci, protože zavedení pouze jednoho z nich, nemusí znamenat nápravu v podobě fungující organizace. A naopak n kdy staí malý zásah a problém je zaflehnán. Zálefi na rozsáhlosti a závažnosti situace, je to případ od případu.

Závěr

Autorka si zcela uvědomuje, že problematika probíraná v této bakalářské práci je velice ošehavá, rozsáhlá a diskutabilní. Navíc se o ní mluví velice často, potýkalo se s ní mnoho předchozích generací a bohužel není možné jednoznačně říci, že se tento fenomén zcela ze společnosti v budoucnu vytratí.

I z tohoto důvodu není zcela jednoduché pojmout ji ze všech stran, přijít na ni jaký nový poznatek či vnést převratná doporučení, a to především proto, že úroveň je v c sociálního citění a charakter lidí, a je zřejmé, že tyto dva rysy jsou jen t fko ovlivnitelné nikým jiným než námi samotnými.

Bez ohledu na to budeme nuceni se stýkat s lidmi různých ras, názorů a druhů náboženství a záleží jen na nás, jaký k nim zaujmeme postoj. Mělo by pro nás být důležité udržovat si přátelské vztahy na všech úrovních našeho života, abychom se cítili co nejvíce dobře doma i v zahraničí.

Tato bakalářská práce je zaměřena na úroveň v interkulturním prostředí, a to rozhodně není náhoda, jak již bylo několikrát napsáno, právě ve chvíli kdy člověk uvědomí do jaké míry je schopen vycházet s ostatními lidmi, kteří jsou jiní než on, například v názorech, barvě pleti a schopnostech a dovednostech. Podle toho, jaký vztah si vybuduje k těmto osobám ve kolektivním (raném) věku, zda bude schopen je respektovat, tak to může zásadně ovlivnit jeho budoucí soukromý i pracovní život.

Za hlavním cílem práce byla zvolena analýza vybraných kolektivů z hlediska prevence a řešení úskalí. Splnit tento úkol se podařilo po velice dlouhém sběru dat od jednotlivých pracovníků kolektivů pomocí metodik prevence. Od nich byly získány zásadní informace o tom, jak to u nich ve skutečnosti s tímto sociálně patologickým jevem je.

Z výsledků vyplynulo několik drobných, nikoliv závažných, nedostatků dvou hodnocených kolektivů, z tohoto důvodu se stala švit země práv 3. ZTM v Chebu.

Nejlépe hodnocené organizaci (3. ZTM v Chebu) autorka doporučila cestu vedoucí k přílivu a získání dalších zákazníků, kteří by znamenali přínos do jejího rozpočtu.

Na druhé straně kolektivů, které nejsou do takové míry úspěšné v boji se úskalí, byla navržena jistá opatření, znamenající možné zlepšení situace.

Nejdleňším výstupem práce je zpracovaná a vyhodnocená analýza násilného prostředí na těchto místech v Chebu a také její zmíněná doporučení, která autorka sama navrhla.

Avšak bylo by vhodné podotknout, že práce nepřinesla výsledky týkající se jen praxe, ale také z hlediska teorie dosáhla svého cíle, a sice zachycení problematiky násilnosti z několika nejčastěji se vyskytujících pohledů.

Na úplný závěr by autorka ráda podotkla, že pro ni bylo velkým přínosem zpracovávat tuto bakalářskou práci, protože přišla do kontaktu s několika pracovníky na analyzovaných místech, od kterých získala spoustu informací. Další důležitě, především teoretické poznatky si přehledně v několika materiálech, které se násilností souvisí, například v knihách, článcích, minimálních preventivních programech jednotlivých míst, apod., tím získala, dle jejího názoru, je to její pohled na tuto problematiku.

Již před tím, než autorka začala práci zpracovávat, měla na násilnost jistý názor, avšak teoretické informace neměla téměř žádné. Vzhledem k tomu, kolik nových poznatků (teoretických i praktických) získala, je jí více přesvědčena o závažnosti a trestuhodnosti toho násilného chování, a se ho dopouští kdokoliv. Tento pocit se snažila vnést i do své práce.

Seznam tabulek

Tab. . 1: P ísp vek dle normativ na fláka a jeho rozd lení

Tab. . 2: Rozpo et celkových neinvesti ních výdaj ve –kolství pro rok 2014

Tab. . 3: Ceník za zve ejn ní inzerátu v Radni ních listech

Tab. . 4: Ceník inzerce v Chebském deníku

Seznam použité literatury

Ti-t né zdroje:

BENDL, Stanislav. *Prevence a e-ení -ikany ve -kole*. Vyd. 1. Praha: ISV nakladatelství, 2003, 197 s., ISBN 80-86642-08-9

HERZOG, Rupert. *Násilí není e-ení. Prevence násilí a management konfliktu ve -kolách*. Plze : Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-850-9

KOLÁ , Michal. *Skrytý sv t -ikanování na -kolách. P í iny, diagnostika a praktická pomoc*. Praha: Portál, 1997, 128 s., ISBN 80-7178-123-1

Minimální preventivní program 6. ZTMCheb

Í AN, Pavel. *Agresivita a -ikana mezi d tmi. Jak dát d tem ve -kole pocit bezpe í*. Praha: Portál, 1995, ISBN 80-7178-049-9

Elektronické zdroje:

ARABADfiIEV, Sáva. TMkana na u itelích. *U itelské noviny* [online]. Praha: GNOSIS, 2011, . 6 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z:
<http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5738>

Case management. *Ministerstvo vnitra eské republiky* [online]. 2010 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/case-management.aspx>

Ceník inzerce v Radni ních listech, (umíst ný na <http://www.mestocheb.cz/radnicni-listy/ds-2334/p1=1921>, 20. 3. 2014)

Informace o -kole. ERNÝ, Pavel. *3. základní -kola Cheb* [online]. 2010, 22. 01. 2014 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z:
http://www.3zsheb.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=80&Itemid=529

Materiál j. MSMT - 47408/2013, (umíst ný na <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-rozpisu-rozpoctu-a-rozpis-rozpoctu-primych-vydaju-5>, 15. 3. 2014)

Minimální preventivní program 3. ZTM (umístěn na http://www.3zscheb.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=88&Itemid=532)

Minimální preventivní program. 5. základní škola Cheb: Mat je Kopeckého 1 [online]. 2013 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.5zscheb.cz/index.php/skolni-metodik-prevence/484-minimalni-preventivni-program->

Společenská odpovědnost firem. *Ipodnikatel.cz: Specializovaný portál pro začínající podnikatele* [online]. 2011 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/spolecenska-odpovednost-firem.html>

Zákon o pedagogickém, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník na vztahy ve třídě na 3. ZTM v Chebu

Příloha B: Vyhodnocení vztahového dotazníku v 7. třídě na 3. ZTM v Chebu
prostřednictvím grafů

P ílohy

P íloha A:

Napi-, koho má-rád ve své t íd :

- a) Hodn _____
- b) Mén _____
- c) Pr m rn _____
- d) Je-t mén _____
- e) Nejmén _____

P edstav si, že jsi kapitán lodi. Koho ve t íd bys zvolil do t chto rolí:

- a) Kapitán _____
- b) Stráfný ve v fii _____
- c) B flný cestující _____
- d) Koho bys vysadil na lodi ku _____
- e) Koho bys nechal na pustém ostrov _____

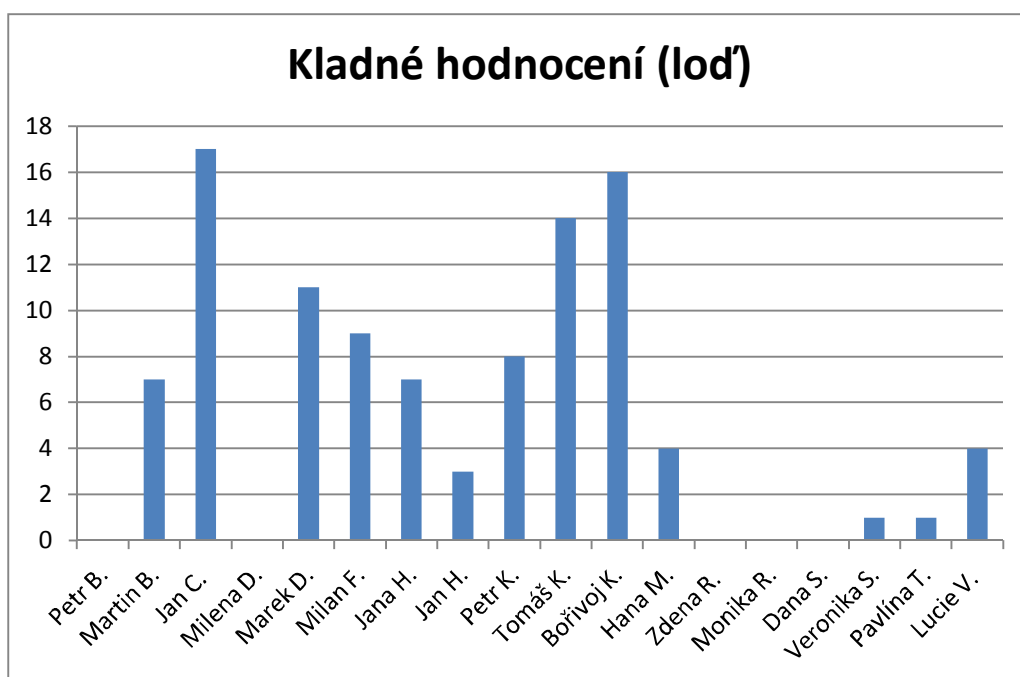
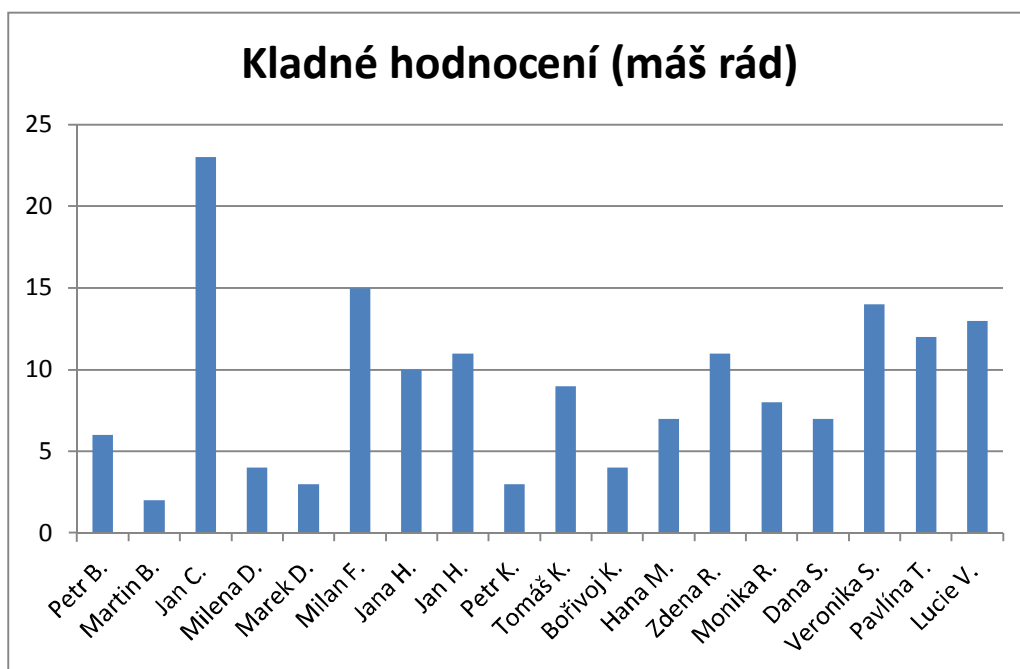
Napi-, s kým ze t ídy bys cht l d lat tyto innosti (uve p íjmení)

- a) Jel na tábor a spal s ním ve stanu _____
- b) Hrál ve sportovním družstvu _____
- c) P ipravoval -kolní projekt _____
- d) Tl na diskotéku _____
- e) U kterého spolufáka bys p espal _____
- f) Kdyfl bude-mít problém, kdo z d tí by se t zastal _____

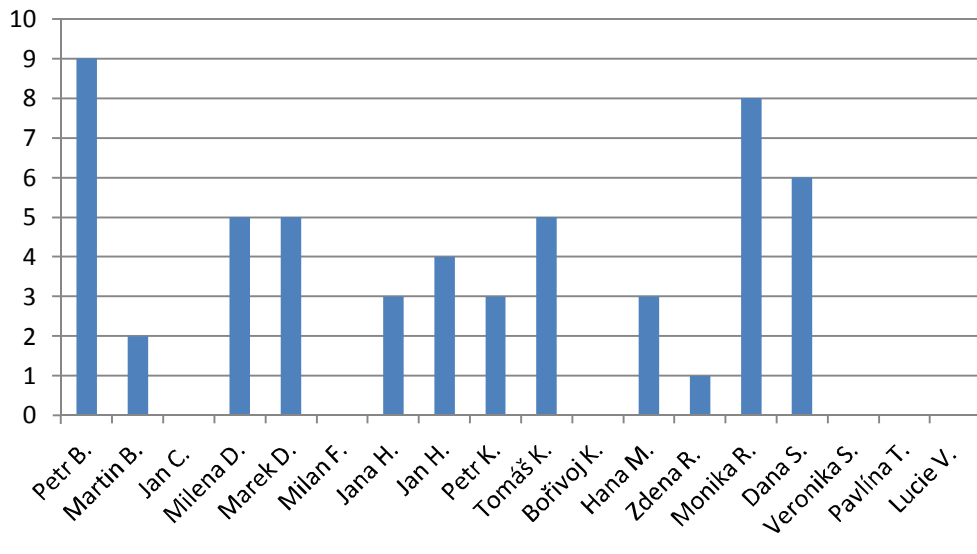
Napi-, s kým ze t ídy bys necht l d lat tyto innosti (uve p íjmení)

- a) S kým bys necht l sed t v lavici _____
- b) S kým bys nejel na tábor _____
- c) S kým se ve -kole nechce-potkávat _____
- d) S kým se ve -kole nechce-bavit _____
- e) Koho se bojí- _____

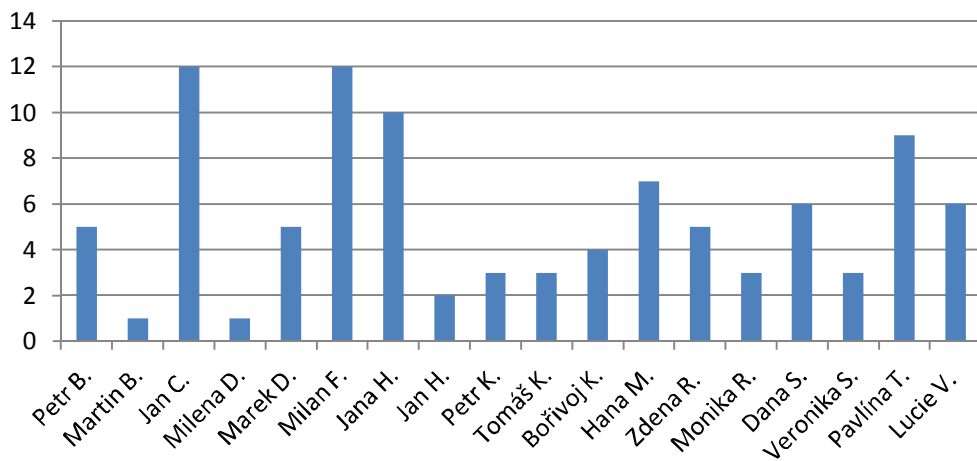
Příloha B

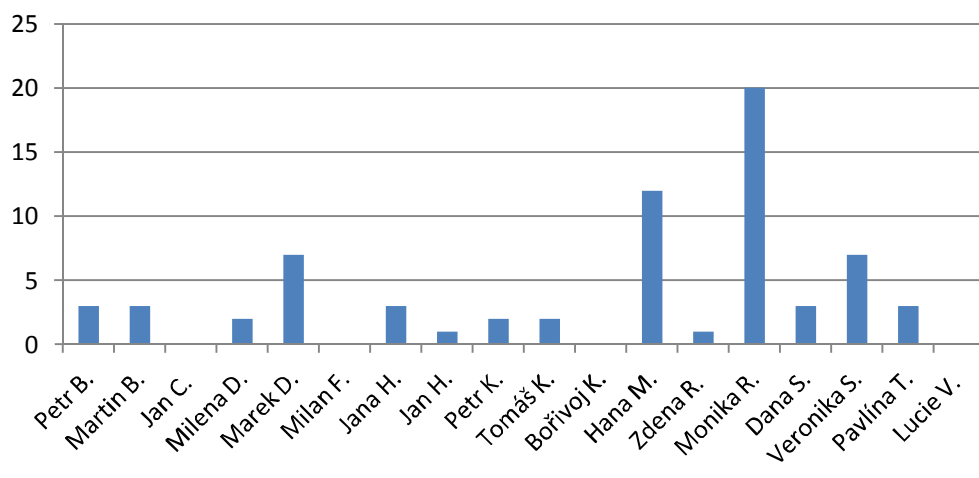
Záporné hodnocení (lod')

Kladné hodnocení (činnosti)

Záporné hodnocení (činnosti)

Abstrakt

KALÍŤKOVÁ, Kateřina. *Ťykana na pracovi-ťi jako společenský problém*. Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická v Plzni, 40 s., 2014

Klí ová slova: Ťykana, agresor, oběť, společenská odpovědnost

P edložená práce je zaměřena na Ťykanu na pracovi-ťi uitelů. Seznamuje s touto problematikou ze tří základních pohledů, které se v dnešní době vyskytují v tomto prostředí, a sice Ťykanu fláků mezi sebou, Ťykanu uitelů ze strany fláků a naopak. Dle tohoto rozdělení jsou popsáni jednotliví účastníci. Teorie také seznamuje s příčinami vzniku, prevencí, d sledky a řešení Ťykany.

Byla provedena analýza tří Ťkol, která přinesla informace nezbytné pro vyhodnocení výzkumu.

Ťkole, která vyšla jako nejlepší, byly doporučené cesty pro její zviditelnění.

Na druhou stranu Ťkoly, které mají se Ťykanou problémy, v práci naleznou možnosti zpusobu řešení jejich situace.

Abstract

KALÍŇKOVÁ, Kate ina. *Workplace bullying as a social problem*. Bachelor's work. Cheb: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 40 p., 2014

Key words: bullying, aggressor, victim, Corporate Social Responsibility

This work is interested in the bullying at teacherø workplace. It acquaints readers with this topic from three basic views, which are found there nowadays very often. It bears on bullying pupils each other, bullying pupils by teachers and bullying teachers by pupils. On the grounds of this dividing are described particular aggressors and victims. Theory is also about causes, prevention, consequences and solution of bullying.

Analysis of three schools, which was carried out, offered information, which was very important to assessment this exploration.

The best school got some recommendation to its visibility.

On the other hand, schools which have problems with bullying can find any ways to improve their situation here.